

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

SLOVENEK

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inerate; Sarajevo št. 7563; Zagreb št. 59.011; Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Preokret na bolje?

Ko smo v jeseni leta 1929 pisali na tem mestu o velikanskem borznem polomu na newyorški borzi, smo bili mnenja, da je ta veliki polom samo predznak velike gospodarske krize. In nismo se motili. Hitreje, kakor so Američani sami pričakovali je nastopil preokret in namesto prosperitete, katero so smatrali za večno, je prišla kriza in dala vsemu svetu nad 25 milj. brezposelnih, od tega samo v Uniji 10 milj. Začelo se je tudi brezumno uničevanje dobrin, da se umetno vzdrže cene, dočim je na drugi strani vedno bolj naraščala beda. Kriza je zajela tudi naše gospodarstvo.

Sedaj pa prihajajo iz Unije zopet važne vesti, ki so bolj optimistične. Ze dva meseca vlada v svetovnem časopisju optimistično razpoloženje, saj je največja kapitalistična država sveta, ki obvlada v nemali meri svetovna tržišča, začela v svojem gospodarstvu kazati znake izboljšanja. Preiskujejo vzroke sedanjega preokreta nam postaja vedno bolj jasno, da je v marsičem sedanj dvig umetno izzvan in da zato ne bo imel one trajnosti, katero bi bilo želeli v interesu ozdravitve svetovnega gospodarstva. Na dveh poljih se kaže predvsem izboljšanje v Ameriki: na borzah in v cenah važnih sirovin ter kmetijskih proizvodov.

Borzo smatrajo za važen faktor, ki že v naprej eskontira bodoči razvoj gospodarstva. Zato pravijo, da dven in produktiv tečajev mora slediti tudi izboljšanje cen in proizvodov. Res je na newyorški borzi nivo tečajev v juliju in avgustu zelo narasel. Toda vzdržati ni mogel svojega najvišje doseženega stanja in je zopet popustil. Le pretekli teden je tendenca bila nekoliko čvrstejša. Pojavila se je tudi špekulacija, ki je borzo zaradi dolgotrajnega padanja tečajev že popolnoma zapustila. Borzni indeksi vseh tečajev je v Newyorku narasel od 27.7 (podlaga so tečaji v začetku leta 1927 kot 100) dne 28. julija na 42.6 dne 20. avgusta. Iz tega sledi, da so vsi papirji povprečno narasli za 50 odst. ali polovico, kar se že pozna. Poznavalci razmer pravijo, da itak ni mogoče misliti na nadaljnji padec, saj so tečaji itak izredno nizki in dajejo prav visoko obrestovanje, v kolikor še podjetja plačujejo dividende. Dvig se pozna tudi v državnih obligacijah, katerih tečaji so se dvignili in smo ugodne posledice čutili tudi v naši državi (Blerova posojila). Razlogi za dvig borznih tečajev so predvsem psihološkega značaja. Zaradi lozanske konference je zavladalo zanesljive ožarje in v nemali meri imamo v Ameriki opraviti tudi z volivnim dvigom, ki je še doslej vedno bil zabeležen pred predsedniškimi volitvami.

Druga plat, ki je zadnja dva meseca v Ameriki tudi pokazala izboljšanje, pa so cene nekaterih važnih proizvodov kmetištva. Tu pa je nastopil dvig cen predvsem radi ameriške akcije, ki stremi za povečanjem kreditne baze, da s tem poveča obtok denarja in nastopi nekakšna kontrolirana inflacija, ki ima namen dvigniti cene do gorove višine. Mnogo je k dvigu cen pripomogla tudi vest o osnovanju novega posebnega konsorcija, ki bo nakupoval sedanje velike zaloge blaga pri proizvednih in od uradnih mest, ki so z velikimi nakupi skušala razbremeniti trg in držati cene na kolikor-toliko znosni višini za producenta. Za to akcijo so dani marsikateri tehnični predpogoji, zlasti pa govorijo zanjo dejstvo, da so zaloge, ki so namenjene za konzum, precej izčrpane in da je že nastopil moment, ko bo treba kriti potrebe v večji meri kot dosedaj. Temu pa nasprotuje dejstvo, da so zaloge cele vrste proizvodov še vedno znatne in pritiskajo na trg ter cene. Zanimivo dejstvo je tudi, da se na blagovnih tržiščih zopet pojavlja špekulacija, ki je bila oplasena z do zadnjega trajajočim stalnim padcem cen. Še en važen moment pa presojo sedanjega optimizma je tudi dejstvo, da razen na borzah ni bilo v Evropi na ta optimizem večjega odmeva. Evropske gospodarske razmere še ne dovoljuje optimizma, ki vlada v Ameriki.

Akcija za pospeševanje gospodarskega gibanja je po izjavi uradnih krogov v polnem teku. Vprašanje pa je, če bo prinesla potrebno izboljšanje gospodarstva.

Kajti danes smo v taki fazi konjunkturnega razvoja, da še ni mogoče reči, da so dani vsi predpogoji za uspeh take akcije. Če je prišla prekmalu, odnosno če so drugi vplivi, potem bo morala neizogibno po kratki ali daljši dobi pokazati svoj neuspeh in napor bo zastoj. Nasprotno pa če so dani predpogoji za konjunkturni polet na boljše, bo nekoliko prej privedla k izboljšanju, ki bi sicer radi avtomatizma kapitalističnega gospodarstva tudi prišla. Toda sedanja kriza ni samo konjunkturnega značaja, bila je povzročena po vzrokih, ki so strukturo svetovnega in tudi ameriškega gospodarstva temeljito izpremenili. Zato se bo moralo vse gospodarstvo prilagoditi po vojni in z racionalizacijo izpremenjeni novi strukturi. Posebej opozarjamo na kmetijsko vprašanje, ki je v oddelki meri posledica pretrane racionalizacije. Ne zadostuje samo običajna dosedanja gospodarska politika. Prilagoditev pa bo težka, zvezana z velikimi žrtvami in bo trajala dolgo.

Nismo takl optimisti, da bi napovedovali že sedaj, da je kapitalizem pri svojem koncu, toda dejstvo je, da živimo v dobi, ko izgublja kapitalistično gospodarstvo vedno bolj tudi svojo gospodarsko najnost. Obseg sedanje krize je to v veliki meri dokazal, ko se znani avtomatizem kapitalističnega gospodarstva ni prav posebno izkazal.

Priznavamo tudi v bodočnosti možnost zopetnega dviga kapitalističnega gospodarstva, čeprav je pesimizem tu bolj na mestu. Z vsa gotovostjo pa lahko rečemo, da bo prišla zopet nova kriza, ki bo še globlje posegla v sedanji kapitalistični mehanizem, ki nima več one odpornosti, kot je imel nekdanj, posebno ko so sedaj njegovi temelji omajani

Italija vedno proti nam V Stresi se bodo namesto gospodarskih vprašanj obravnavali politični spori Evrope

Pariz, 25. avgusta. Tukajšnje časopisje je začelo beležiti razne glasove, ki se nanašajo na gospodarsko konferenco centralnih in jugovzhodnih evropskih držav v Stresi na Lago Maggiore, kjer se bo v smislu sklepov lozanske konference razpravljalo o gospodarski sanaciji teh držav.

Lozanska konferenca je označila kot nalogo posvetovalnj v Stresi vprašanje, kako bi se zopet normaliziral prenos kapitalov tako med deželami centralne Evrope na eni in podonavskimi ter balkanskimi državami na drugi strani, kakor tudi med temi državami samimi, in sicer v tem smislu, da bi se ukinile omejitve deviznega prometa. Druga naloga konference pa bodi, da poživi trgovsko izmenjavo med temi državami in med ostalo Evropo na ta način, da bi odvečna produkcija žita teh držav našla trg v Evropi.

Znano je, da ima konferenca pred seboj dva načrta, in sicer tako zvani načrt Tardieu,

ki ga je Herriotova vlada z majhnimi izpremembami obnovila in kateri gre za tem, da bi pet podonavskih držav: Avstrija, Ogrska, Rumunija, Češkoslovaška in Jugoslavija z izključitvijo Bolgarije, sklenile med seboj prednostne carine — in italijanski načrt, ki ga podpira Nemčija in ki gre za tem, da bi se sklenili dogovori med posameznimi velesilami, ki uvažajo in izvažajo iz podonavskih držav na eni strani in vsako posamezno podonavsko državo, prizadeto od gospodarske krize, na drugi strani. Ta načrt izhaja iz predpostavke, da ni mogoče tega gospodarskega vprašanja rešiti po kakšnih splošnih smernih, ker je treba vpoštovati različnost produkcije vsake posamezne podonavske države.

Ker se stališče interesiranih velesil do tega vprašanja od časa, ko je bil objavljen Tardieujev načrt, do današnjega dne očitvidno ni izpremenilo, zato se je sedaj pred otvoritvijo konference v Stresi obnovila polemika med francoskimi in italijanskimi krogi, in sicer je

spor izzvan od italijanske strani. Fašistično časopisje je namreč vzelo za povod polemike predlog Jugoslavije, ki je predsedniku konference predložila spomenico, o kateri fašistično časopisje trdi, da je zasnovana na podlagi prednostnih tarifov v smislu francoskega načrta. To služi italijanskim politikom kot dobro došel povod, da se zopet zaganjajo v Francijo, češ, da hoče Podonavju vsiliti svojo gospodarsko in finančno kontrolo. Za mentaliteto italijanske diplomacije pa je značilno, da se zaganja v predlog Jugoslavije, ne da bi ga poznala. Iz tega je razvidno, da imamo v Stresi računati s principiellno opozicijo Italije proti sistemu prednostnih carin med podonavskimi državami, o katerem Italija misli, da ima samo namen favorizirati import francoske industrije. V resnici pa Italiji ne gre pri tem za sanacijo srednjeevropskega gospodarstva, ampak zato, da uveljavi svoje politične načrte, ki jih ima glede Srednje Evrope in balkanskih držav.

Soustanovitelj španske republike obsojen na smrt

Madrid, 25. avgusta. Z. Uradno poročajo, da je bila ponoči izrečena obsodba proti voditelju sevillske vstaje, generalu Sanjurju. Sanjurjo je obsojen na smrt. General Garcia de la Heran je obsojen na dosmrtno ječo, polkovnik Infante na ječo od 6—12 let, med tem ko je bil sin generala Sanjurja Justo oproščen. Zasedanje vrhovnega sodišča je bilo zelo težko, ker ni bil predložen noben preceđenčni slučaj. Trajalo je do ranega jutra in ob 6 so sodniki zahtevali prekinitev rasprave, da se nekoliko odpočijejo, ker so bili popolnoma izčrpani. Oblasti so vse okolice sednega poslopja zavarovale z močnimi vojaškimi in policijskimi oddelki, ker je republikansko razpoloženo ljudstvo privedilo velike manifestacije in zahtevalo usmrnitev krivcev. Civilna garda je bila oborožena s puškami in v strogi pripravljenosti na avtomobilih. Po ulicah so hodile vojaške patrole. Zagovornik obsojenega generala Bergamio je bil po izročni obsodbi spre-

jet od predsednika Azane. Vlada se je ob 11 dopoldne sestala k izredni seji, da potrdi smrtno obsodbo generala Sanjurja.

Madrid, 25. avgusta. tg. Ministrski predsednik Azana je razsodbo objavil danes ob eni popoldne po končnem ministrskem svetu. Vsi ministri so odšli potem v narodno palačo na razgovor v Alcala Zamora. Splošno se smatra, da je že izjemno sodišče samo priporočalo pomilostitev. Zagovornik Sanjurja je prosil vlado za pomilostitev. Po ustavi sme predsednik republike dovoliti pomilostitev na predlog vlade.

Nova zarota

Pariz, 25. avgusta. Z. Po vesteh iz Barcelone je odkrita v severni Španiji nova protirepublikanska zarota. Arretirane je bil 1 polkovnik in 5 kapetanov, kakor tudi več mladih častnikov in vojakov v Barceloni.

Papen misli vladati brez parlamenta

Berlin, 25. avg. tg. Proti bivšemu policijskemu podpredsedniku dr. Weissu in policijskemu poveljniku Heimansbergu je danes državno pravdnstvo vložilo obtožnico radi prestopa naredb državnega predsednika. Pri tem gre za postopanje, kako je takratni vojaški poveljnik, ki je v izjemnem stanju imel vrhovno poveljstvo v Berlinu, odstavil navedena dva visoka policijska uradnika, Dr. Weiss in Heimansberg sta se namreč oba pridružila izjavi ministra Siveringa, da se umakneta samo sili.

Kar se tiče delovanja državne vlade v notranjepolitičnem pogledu, je omeniti, da razpravljajo sedaj v vladi različne možnosti o reformi volilnega prava, ki naj se eventualno uvede potom ljudskega glasovanja. Vendar vlada še ni prišla do določenega načrta v tem vprašanju. Slej ko prej je verjetno, da bo vlada še pred glasovanjem o nezaupnicah razpustila državni parlament, gotovo pa še pred glasovanjem o razveljavitvi zasilnih naredb. Šele potem bo mogla vlada sklepati o nadaljnjih taktiki.

V zadnjih dneh se zopet množijo vesti o pogajanjih med narodnimi socialisti in centrom za koalicijo. Ker te vesti demantirata obe stranki, je vsekakor sklepati iz tega, da stranki dosedaj še nista našli podlage za sporazum.

»Germania« danes resno svari Papeñovo vlado, naj ne stori nobenih protustavnosti, ker bi centrom in druge velike narodne skupine najostreje pobijale vsakršen poskus protustavne izpremembe države.

Pogačania med strankami

Berlin, 25. avg. 24. avgusta so se sestali v Stuttgartu zastopniki centroma in narodnosocialistične stranke, da se pogajajo o možnosti koalicije med centrom in Hitlerjevo stranko v rajhu in v Prusiji. Teh razgovorov se udeležuje od centromove strani med drugimi poslanec dr. Gras, dočim se nahaja med delegati narodnosocialistične stranke poslanec Gregor Strasser. Vodi pa pogajanja za centrom osebo bivši državni kancelar Dr. Brüning, ki je v to svrhu prekinil svoj dopust. V političnih in parlamentarnih krogih govori, da bi mogla pogajanja v Stuttgartu prinesiti presenečujoč preobrat. Ze nekaj dni se govori, da so medseboj v tesnih stikih katoliške strokovne organizacije na eni in narodnosocialistične na drugi strani. V sled tega kaže vodilna glasila političnih strank, kakor tudi časopisje veleindustrije veliko vzemirjenje. Tako n. pr. piše »Deutsche Allgemeine Zeitung«, da bi bil poskus uvedbe državne socializma v Nemčiji, po katerem težijo delavske strokovne organizacije, naravnost poguben.

tudi gospodarsko. Kapitalizem vsebuje že sam tendence, ki vedijo k njegovemu prehodu v nov gospodarski red.

Hitlerjevci hujskajo dalje

Vratislava, 25. avg. tg. V Beuthenu je prišlo zvečer zopet do hudih spopadov, posebno pred sodniško ječo, katero mora stražiti zelo močna beta policije pred napadi narodnosocialističnih napadalnih oddelkov. Tudi v drugih ulicah je večkrat prišlo do nemirov. Demonstranti so razbili mnogo šip, posebno pri judovskih trgovcih. Polcija je morala stražiti tudi ljudski dom socialnih demokratov. Oplenjenih je bil več trgovin. En stražnik je bil hudo ranjen, prijelih pa je bilo 15 demonstrantov. Vsa okolica okrognega sodišča v Beuthenu je bila okrog in okrog najstrože zastražena in je bilo v bližini prepovedano vsako zbiranje ljudi. Narodnosocialistični listi v Šleziji hujskajo na vse načine.

Berlin, 25. avg. Vlada je prepovedala glavno glasilo narodnosocialne stranke »Der Angriff« za en teden. Vlada utemeljuje ta ukrep s tem, da je list v zadnjih dveh številkah hujskal k upor zoper državno oblast in vrhu tega zaničevalno pisal ter klevetal državnega kancelarja. Povod za to prepoved je bil očitvidno članek tega lista o smrtnih obsodbah v Beuthenu.

Gospodarstvo sveta se začinja popravljati?

Rim, 25. avg. »Agenzia Economica« objavlja članek, v katerem pravi, da se množijo znamenja, da se svetovno gospodarstvo zopet popravlja. V preteklem tednu so se začele dvigati cene bakra; kositer se je v kratkem času dvignil za 2 šterlinga; enako cink, svinec in med. Po najnovejših vesteh se dvig teh cen nima pripisovati špekulaciji, ampak zahtevam oziroma potrebam konzuma. Običajno se popravlja svetovni trg za žito. Celo trgovina z dragocenimi kamni izvazuje večjo živahnost in odgovarjajoči dvig cen. Poročila iz Anverze pravijo, da se je lokalna trgovina z diamanti, ki se je nahajala cela tri leta v zastoj, nenkrat zopet poživila in da sta pri tem udeleženi tako Indija kakor USA in posredno tudi Italija, ki deloma posreduje to trgovino.

Končno trdi Italijanska gospodarska revija, da se nadaljuje velika aktiviteta trgovine v mobilni vrednotah, ki kažejo trdne cene. V Milanu se je na primer 23. t. m. stržilo več ko 50.000 papirjev, kar je po dolgem času naravnost presenečujoča vsota. V Italiji vidijo znamenje gospodarskega izboljšanja tudi v množini iztovorjenega blaga na železnicah, ki znaša 200.000 ton več nego meseca junija, in v povišanju produkcije elektr. energije. Podobna poročila, ki trdijo, da stojimo pred prerodnim gospodarstvom, prihajajo nekaj časa tudi iz Amerike. Dozdaj so se ta poročila

Finančne zadrege Francije

Pariz, 25. avg. Z. Danes popoldne je bila seja vlade, na kateri so obravnavali vprašanje ravnotežja državnega proračuna. Kljub zakonu za sanacijo proračuna se pričakuje, da bo do konca tega leta deficit narasel za dve milijardi frankov, deficit za prihodnje leto pa se bo zvišal na 6—7 milijard frankov. Vlada bo s finančnim ministrstvom, amortizacijsko blagajno in francosko banko izvedla konverzijo rente ter na ta način še v tem letu privarčevala 1200 milijonov frankov. Prihodnji teden bo prišlo na vrsto tudi vprašanje deficita pri francoskih državnih železnicah, ki znaša povprečno 12 milijonov frankov dnevno. Zaenkrat vlada še ne namerava povišati tarife.

Delavsko gibanje v Ameriki

Newyork, 25. avg. tg. V premogovnikih države Illinois potujejo stavkujoči redarji s svojimi ženami od rudnika do rudnika, kjer zahtevajo od delavcev, da vstavijo delo. Potujejo kar v avtomobilskih kolonah in jih je več kot 15.000 mož. V okolici Francina so se jim postavili na pot tamkajšnji kmetje z vilami in kosami. Prišlo je do hudih pretepov in so se morali rudarji umakniti. Do sedaj še ni posredovala niti policija niti vojaštvo. V državi Jowa pa so stavkujoči kmetje blokirali vse dohode v mesto, da preprečijo uvoz živil v mesto.

Zahteve ameriških strokovnih organizacij

Newyork, 25. avgusta Z. Ameriška zveza strokovnih organizacij je poslala vladi predlog, v katerem zahteva, da se dovoli 6-urni delavnik s 5 delovnimi dnevi v tednu. Dalje zahtevajo strokovne organizacije, da se ukine prohibicija, razpišejo velika javna dela ter zmanjšajo izdatki za državno administracijo, kakor tudi, da se izvrši reorganizacija celokupne javne uprave. Strokovne organizacije so prepričane, da bi se na ta način, če ne povsem, pa vsaj delno zatrla gospodarska kriza.

Vročehroni italijanski diplomati

Rim, 25. avgusta. Z. Italijanskega poslanika v Renalu, Toscia di Valminuta, je hudo ranil uradnik italijanskega poslanništva Feroria. Poslanik je dal namreč uradniku ukor, kar je slednjega tako zelo razdražilo, da je potegnil britev in ranil poslanika na glavi. Feroria so takoj aretirali, poslanika pa prepeljali v bolnišnico.

sprejemala s precejšnjo skepso, ker so se smatrala kot efekti špekulacije, ki naj z umetnim dvigom cen ustvari razpoloženje za vladajočo stranko ozioroma za g. Hooverja, ki bo moral novembra meseca na volitve. Vendar pa se zdaj, da je v dvigu produkcije tudi nekaj realne podlage vsaj v gotovem obsegu. Miron Taylor, predsednik jeklenega trusta poroča, da je trust sklenil, da izda 5 milijonov dolarjev za povečanje in modernizacijo svojih podjetij ter da bo radi tega dobilo delo jake mnogo brezposelnih. Ta sklep se bo začel izvajati takoj po tem, ko se bodo pokazala prva znamenja splošnega dviga produkcije, o katerem mislijo, da bo nastopil kmalu, kar sklepajo iz povečanja povpraševanja po blagu vseh vrst.

Newyork, 25. avg. AA. Študijski oddelki velikih bank navajajo v svojih najnovejših poročilih, da so nekaterim industrijskim proizvajalci cene poskočile. Navzlic temu pa je položaj nejasen in moten. Zaenkrat so tu merodajni še moralni razlogi. Cena kavčuka je vnovič čvrsta, bombaž je v veliki haussi, kakor tudi svila. Po drugi strani pa priporočajo poročila zmernost v poslih in kritizirajo špekulativne ekscese, ki bi mogli ves sedanji preobrat v cenah ogražati in uničiti.

Zagrebska vremenska napoved: Počasi se bo zjasnilo, temperature zmerne, vetrovno.

Sprememba oseb v Rusiji?

(Od našega posebnega ruskega dopisnika.)

Moskva, 19. avgusta.

Moskovski »Politbiro« se je na svojih zadnjih sejah skoraj izključno bavil le z različnimi notranje-političnimi težavami, ki so se pojavile posebno vsled krize kolektivizma, ki je posebno ostra v kmetijstvu. Pri tej sejah je med voditelji stranke in voditelji vladne politike prišlo do tolikih nasprotij, da je bilo treba proglasiti seje za privatne sestanke, ker so se govori vršili v preveč neparlamentarni obliki. V dobro informiranih moskovskih komunističnih krogih se celo trdi, da je med vojnim komisarjem Vorosilovom in med bodočim »rešiteljem USSR« Kaganovičem prišlo celo do dejanskih spopadov. Pri vseh razgovorih gre pred vsem za to, kako zakriti politični in gospodarski umik komunistične stranke.

Generalni tajnik komunistične stranke Stalin se je pred nekaj časa popolnoma umaknil od vodstva državnih in strankinih poslov. Prepušča namreč svojim sodelavcem, da med seboj uredijo in obravnavajo vsa nasprotja. Računa se, da bo posegel v zadeve šele takrat, ko bo smatral, da je položaj popolnoma razčlunjen. Trenotno se peča Stalin, kakor nam poroča eden njegovih prijateljev, le s čitanjem Sherlock Holmesovih zgodb od Conana Doylea.

Zdi se, da prevzema vodstvo v »Politbiroju« zmeraj bolj in bolj že imenovani Kaganovič. Njemu je namreč uspelo tako Molotovu, predsednika sveta komisarjev, kakor tudi vojnega komisarja Vorosilova popolnoma izpodrinuti. Zamerja se to Kaganoviču tembolj, ker je vsa ta nova politika bila uvedena ravno po Molotovu in Vorosilovu, dasi se je Kaganovič zmeraj držal le tako zvane Stalinske generalne linije; bil je torej zmeraj nasprotnik politike tako zvanih desničarskih izvirjenj. Sedaj pa je sam predložil »Politbiroju« načrt, s katerim pripušča industrijskim podjetjem svobodno delovanje, ki nimajo več ko 50 delavcev, to se pravi, da uvaja povratek k privatni lastnini v sovjetski Rusiji. Temu nasprotujeta odločno Molotov in Vorosilov. Enotni so si voditelji stranke trenutno le v tem, da je zelo nujno kar najhitreje odstraniti vse posledice socializacije Stalinske politike in da je treba v tej smeri izdati radikalne vladne dekrete.

Po vsem svetu se vrše trgovinska pogajanja

Francija pripravlja dalekosežno trgovinsko pogodbo z Rusijo

London, 25. avgusta. Po celem svetu se opaža živahno delovanje, da se sklenejo med državami nove trgovinske pogodbe. Potem ko je Anglija sklenila trgovinske in carinske dogovore s svojimi domonji, je začela misliti na novo ureditev svojih trgovinskih zvez s ostalim svetom. Te dni se poda francoski ministrski predsednik Herriot na otok Guernsey, kjer se bo sestal z angleškim notranjim ministrom sir Samuelom. Oba državnika se bosta med drugim tudi dogovarjala o trgovinski pogodbi, ki jo Francija že delj časa želi skleniti z Anglijo, ker je po zvišanju zaščitnih carin na svoje luksuzno blago močno prizadeta. Francija pa bo skušala še preje skleniti trgovinsko pogodbo z USA. Obenem se pogaja Francija s Sovjetsko Rusijo za jako dalekosežno pogodbo, po kateri bi Rusija Franciji dobavljala nafto in obenem začela vračati Franciji dolgeve caristične vlade v skupnem znesku 69 milijonov zlatih frankov v 62 polletnih anuitetah, dočim bi Francija dobavljala iz Rusije tudi drugo blago v veliki meri, francoska narodna banka pa bi odslaj sovjetske papirje eskomptirala po normalni obrestni meri. Razen tega so v teku tudi pogajanja s Portugalom in Kanado,

Drugi dan učiteljskega kongresa

Belgrad, 25. avgusta. I. Po večerajšnjem zborovanju in šestokrat viharnih prizorih na obnem zboru jugoslovanskega učiteljskega združenja, se je v Kolarčevu univerzitetno dvorano vrnilo dobro razpoloženje med navzočih. Glavni odbor JUJ je namreč imel lep zamisel, da priredi uspeš koncert, pri katerem so sodelovali učiteljice in učitelji iz vseh krajev naše države. Med velikim številom kompozicij in narodnih pesmi, katerim je belgrajsko občinstvo z velikim navdušenjem ploskalo, je žela največji in najbolj zaslužen uspeh Zajčeva »Lastavice«, katero je lepo predvajala gđ. Anka Vlašković iz Niša. Zato je tudi razumljivo, da je drugi dan obnega zborovanja potekel zelo mirno in dostojanstveno. Na dnevnem redu sta bili dve predavanji in sicer prvo o Adlerjevji individualni psihologiji od dr. Vladimira Dvorinkoviča in drugo o temi »Učiteljeva osebnost« od dr. Stanka Gogale. Obe predavanji sta prislili poslušalce k resnemu premišljevanju. Posebno referat dr. Gogale je občinstvo poslušalo z veliko pažlji-

Uredba o stanovanjski najemninii prometnega osobja

Belgrad, 25. avgusta. AA. Na podlagi § 30 zakona o državnem prometnem osobju in po odobritvi ministrskega sveta in v soglasnosti finančnega ministra je prometni minister predpisal uredbo o vrednosti najemnine stanovanj uslužbencev državnih prometnih ustanov, izdanih na podlagi § 30 zakona o državnem prometnem osobju.

Cl. 1. Uslužbencem državnih prometnih ustanov, ki stanujejo v državnih ali od države najetih zgradbah, se odbija vrednost stanovanja po odredbah te naredbe od skupnih mesečnih prejemkov.

Cl. 2. Predpisi te uredbe se nanasajo tudi na osebe, ki se sprejemajo na delo v državni prometni službi po določilih 10. poglavja zakona o državnem prometnem osobju.

Cl. 3. Vrednost najemnine se določa po krajevnih draginskih razredih in po kategoriji stanovanja za vsako sobno edinico po naslednji tabeli: Mesečna najemнина znaša po krajevem draginskem razredu od sobne edince v kategorijah: enosobno stanovanje I. kategorija 120, II. kat. 100, III. kat. 70 Din; dvosobno stanovanje I. kat. 100, II. kat. 80, III. kat. 50 Din; trisobno stanovanje I. kat. 80, II. kat. 50, III. kat. 30 Din.

Cl. 4. Uslužbencem, katerih stanovanja služijo obenem in službene potrebe, se bo zaračunavala stanarina 30 odst. od določene najemnine. To se

Vorosilova vprašanja

Za sedanjí položaj in razpoloženje v sovjetsko-ruskim vladnim krogih je značilno, da celo nasproti odgovornim funkcionarjem stranke prikrivajo pravo stanje zunanje politike. Celotno pred politbirojem razpravljajo o zunanje-političnih vprašanjih zgolj na splošno.

To je nagnilo vojnega komisarja Vorosilova, da je poslal strankinemu vodstvu pismo, v katerem izraža svoje izredno ogorčenje, da »zunanji komisarjat namenoma zanemarljivo svojo dolžnost, da bi nedvoumno označil pravo stanje odnošajev med USSR in med državami kakor Nemčijo, Poljsko, Romunijo in celo Japonsko.« »Izdajalcev v politbiroju ni,« piše dalje Vorosilov. Torej tudi ni nobenega opravičenja za to, da se važna dejstva na področju zunanje politike Sovjetske Unije zamolčujejo... Kar se tiče vodstva Rdeče armade, je vsaj neprevidezno, da ga puščajo v nejasnosti.

Vorosilov izjavlja, da ga ščiti prisiljenost, staviti politbiroju naslednja vprašanja:

»Ali je res, da je dal tovariš Litvinov poljskemu poslaniku v Moskvi, Pateku, formalno izjavo, da bi utegnila biti sovjetska vlada pripravljena, da de facto prizna suverenitetne pravice Romuniji nad Besarabijo?«

»Ali je res, da so se odnošaji med USSR in Nemčijo v toliki meri poslabšali, da pretj nevarnost osamljenja Sovjetske Unije nasproti evropskim zapadnim oblastem?«

»Ali je res, da je dobil sovjetski poslanik v Tokiju, tovariš Trojanovskij, od zunanjega komisarjata nalogo, da sprejme vse pogoje tokijske vlade, najsi tudi kršijo interese USSR, če se posreči za to ceno skleniti pakt o nenapadanju?«

»Ce je vse to res,« nadaljuje Vorosilov, »bi bil prisiljen podati najostrejši protest in politbiro opozoriti na to, da ni priporočljivo, če se potrpežljivost Rdeče armade na ta način izkuša.«

Zelo zanimivo je, da zunanji komisarjat na ta Vorosilova vprašanja raje sploh ni odgovoril. Politbiro je je za zadovoljil s tem, da je vojennemu komisarju pojasnil, da se je v svojem pismom hudo pregrešil proti strankini disciplini. Vorosilov je zapustil sejo, v kateri so razpravljali o tej stvari, z izjavo, da si bo »potrebno jasnost« že preskrbel.

Definitivna okupacija Mandžurije

Nezaslišan cinizem japonske diplomacije

Tokio, 25. avgusta. Ž. V parlamentu je zunanji minister grof Ušida izjavil, da bo vlada pripravila vse potrebno za formalno priznanje nove mandžurske države. Vlada je prepričana, je rekel minister Ušida, da je priznanje mandžurske države najboljšo sredstvo za zagotovitev stalnega mira na Daljnem Vzhodu. Vlada čuti potrebo, da pomaga pri osnovni rešitvi, ki bo končno v stanju, da prepreči vzroke sporov, ki že stoletja obstajajo med Japonsko in Kitajsko. Japonska s tem ni kršila protivojnega pakta in priznanje nove mandžurske države ni v nikakšnem protislovju s sporazumom devetih velesil. Japonska v nobenem slučaju ne more pristati samo na začasno rešitev mandžurskega problema, kakor to želijo nekatere države, s čemer bi se na nekak način zavarovale stare pravice Kitajcev v Mandžuriji. Vsi poznavalci kaotičnih razmer na Kitajskem morajo priznati, da vsi statuti Zveze narodov, torej vse odredbe, ki so znane pod imenom »stroj miru«, tukaj ne bi imele nobenega smisla. V ostalem je ustanovitev nove mandžurske države posledica separatističnega pokreta na Kitajskem. Med tem pa separatističnega pokreta sporazum devetih velesil ne prepoveduje in tega ne more Mandžuriji nihče prepovedati. Kar se tiče okolnosti, da je mandžurska vlada vzela v svojo službo nekaj japonskih strokovnjakov, je rekel Ušida, da to ni nič nenavadnega, ker delajo to vse mlade države. Rešitev mandžurskega problema lahko sprejme japonska vlada le v tem slučaju, če bodo podane legitime zahteve mandžurskega naroda, kakor tudi da ne bodo odkrenjene pravice in interesi Japonske ter dane garancije za mir v vzhodni Aziji. Taka rešitev pa lahko pride na temelju obstoječih pogojev in okolnosti. S temi okolnosti se bo morala končno pomiriti tudi Zveza narodov.

Dve manifestaciji

Berlin, 25. avg. AA. Prve dni prihodnega meseca bo v Berlinu ena največjih nacionalističnih manifestacij v Nemčiji po svetovni vojni. Vršil se bo trinajsti kongres bivših bojnikov, organiziranih v močnejši militaristični zvezi tkzv. jeklenih čelad. Pričakujejo, da se bo kongresa udeležilo 200 tisoč članov. Ze sedaj je prijavljenih 180 posebnih vlakov, nad 10.000 tovornih avtomobilov in veliko število drugih prevoznih sredstev. Zveza jeklenih čelad je znana po slobodi, ki ga je priredila v Koblenzu, kjer so bile protifrancoške demonstracije.

Kongres bo 3., 4. in 5. septembra. Člani Zveze jeklenih čelad bodo prišli v starih krojih s cesarskimi zastavami in vse mesto bo vršno-belo-rdečih zastavah, kakor da bi Nemčija ne bila živela zadnjih 14 let.

Pariz, 25. avg. AA. V Franciji so bile v zadnjem času razne pacifistične manifestacije pod imenom »Dnevi upov«. Posebno ganljiva je bila večerajšnja prireditev mladine na grobu Aristida Brianda.

Pariz, 25. avg. tg. Voditelj katoliške mladine Mare Sanguier je večeraj pripeljal tisoč otrok, ki bivaljo na poštenih, h grobu Brianda v Cocherelle, kjer so otroci trosili cvetlice na Briandov grob z vzklikom: »Za mir na svetu.« Otroci so obiskali tudi Briandovo posestvo, kjer so jim Briandovi nečaki postregli z okrepčili.

Piccard ostane na zemlji

Milan, 25. avgusta. tg. Za novi načrt poleta v stratosfero, ki ga je zamislil profesor Piccard od Hudsonskega zaliva, je Mussolini obljubil Piccardu vso finančno pomoč. Profesor Piccard pa se tega tretjega poleta ne bo udeležil sam, temveč je določil za to človeka, ki bo lahko premagal v polarnih krajih vse težkoče, če bi bilo treba v polarnih krajih vračati se po ledu. Profesor Piccard hoče ta tretji polet samo pripraviti, poveriti pa ga hoče Kiperju, ki je spremljal profesorja na prvem poletu v stratosfero.

London, 25. avg. ž. Anglež Oswald Shroft se pripravlja, da potolče Piccardov rekord v stratosferi. Skonstruiral bo balon, s katerim se bo lahko dvignil v višino 27.000 metrov.

Letošnje francoske vojaške vaje

Pariz, 25. avgusta. »Petit Journal« poroča, da se bodo letošnje velike vaje francoske armade vršile na nemški meji vzhodno od Chalons sur Marne. Vaje se bodo vršile od 20. do 30. septembra. Udeležile se jih bodo druga divizija severnoafriške pehote, 15. pehotna divizija in prva konjeniška divizija, skupaj s težko artilerijo, aviatiko in tanki, vsega skupaj 40.000 mož. Voditelj vaj bo general Camelin in navzočnosti šefa generalnega štaba generala Weyganda.

Sklicanje madž. parlamenta

Budimpešta, 25. avgusta. ž. Danes je vsled zahteve opozicije sklicana izredna seja madžarskega parlamenta za 2. septembra t. l. Sklicanje seje je zahtevalo 50 poslancev. Na izredni seji bodo razmatrali interpelacijo, ki jo bo izročila opozicija proti vladi vsled volivnega terorja.

Osebnosti

Belgrad, 25. avgusta. I. Za gozdnega pristava 6. skupine pri gozdni upravi v Raškem je postavljen Marjan Tomec, do sedaj v Ražnju. Za gozdarskega pristava 8. skupine in šefa gozdne uprave v Bozudi je postavljen Robert Hartman, do sedaj pri gozdnem ravnateljstvu v Sarajevu. — Iz državne službe je odpuščen Srečko Veber, gozdni pripravnik pri banski upravi v Banjaluki.

Belgrad, 25. avgusta. I. Danes je objavljena lista učiteljev in učiteljskih kandidatov, ki so sprejeti na tečaj za fizično vzgojo v Belgradu. Tečaj se prične 6. septembra t. l. Udeleženci bodo stanovali v domu jugoslovanskega učiteljskega združenja. Med 60 kandidati se nahajajo tudi 4 Slovinci: Ivan Pretnar, učitelj v Zavrču, Stanko Mikuš, učitelj v Celju, Andrej Strukelj, učiteljski kandidat iz Zaloga in Praprotnik Anton, učiteljski kandidat iz Šmarja pri Ljubljani.

Kaj poreče Amerika?

Pariz, 25. avgusta. AA. »Le Temps« priobčuje uvodnik o Japonski in ugotavlja, da je japonska vlada indirektno, vendar dokaj jasno odgovorila tistim, ki se upirajo japonski politiki proti Mandžuriji. Ekspozé japonskega zunanjega ministra Ušide v japonskem parlamentu je povsem jasen odgovor ponovnim izjavam s strani Washingtona o tem, da Zedinjena države Severne Amerike nikdar ne bodo priznale teritorialnih izprememb na podlagi nasilja. Izjava japonskega zun. ministra pa je hkratu opomin mednarodnemu javnemu mnenju, da Japonska nikdar ne bo dopustila Zvezi nar. kakršnokoli intervencijo v mandžurskem vprašanju.

S tega vidika so izjave japonskega zunanjega ministra po mnenju pariškega lista odločilno politično dejanje, ki ga ne bo moči zanikati ali pobiti, ko bo objavljeno poročilo Leytonove komisije o Mandžuriji.

Resen položaj v Sanghaju

Sanghaj, 25. avgusta. ž. Bojkot japonskega blaga, ki ga podpirajo tudi odgovorna mesta, je zopet povzročil veliko napetost med Kitajsko in Japonsko. Zaradi bojkota je Japonska znatno pomnožila svojo posadko v Sanghaju. Poveljnik japonske posadke je izdal proglas, v katerem prepričuje narod, da bo vojaštvo znalo ščititi njihovo premoženje in življenje. Splošno smatrajo položaj kot zelo resen.

Tokio, 25. avgusta. ž. V bližini mesta Čingvan v Mandžuriji je prišlo do hudih in krvavih borb med japonskim vojaštvom ter neregularnimi kitajskimi četami. V tej borbah so Kitajci zgubili 500 mož. Kitajski ustasi so ujeli japonskega konzularnega uradnika in ga odvedli s seboj.

Slavka na Poljskem

Varšava, 25. avg. tg. Radi ponovnega znižanja delavskih mezd je izbruhnila v kongresni Poljski splošna stavka. V industrijskem revirju Lodz je ustavljen obrat v eni največjih tovarnih, ker so delavci odklonili napovedano 15 do 20 procentno znižanje mezd. V Varšavi grozi nova stavka mestnih nastavljenecv, ki že skoraj leto dni ne dobivajo več točno svojih plač. Tudi tiskarski nameščenci so sklenili demonstracijsko stavko. V vzhodni Sleziji so brezposelni rudarji na svojo roko odprli zapuščene tako zvane »divje cehe«. Prišlo je do spopadov med brezposelnimi delavci in policijo. Več oseb je bilo ranjenih.

Zadnja poročila

Gen. Sanjurjo pomiloščen

Madrid, 25. avg. tg. Španska vlada je po štirinurnem posvetovanju sklenila, da priporoča predsedniku republike pomilostitev obsojenega generala Sanjurja. Predsednik ga je potem res obsodil v do smrti ječo.

Madridski listi so tudi zahtevali pomilostitev, češ da je republika dovolj močna, da se lahko skaje velikodušno.

Pariz, 25. avgusta. tg. Smrtna obsodba generala Sanjurja je napravila v Parizu velik vtis. Francoski poslanik v Madridu Herbertte je celo v imenu svoje vlade izvršil demaršo in prosil španske oblasti za milo postopanje. Pri tem je naglašal, da je general Sanjurjo imetnik velikega križa častne legije za zasluge, ki jih je storil v Franciji kot vrhovni poveljnik španskih čet v Maroku v bojih proti riškimi Kabilom.

Klara Zetkin bo predsedovala

Berlin, 25. avgusta. tg. Komunistična frakcija v nemškem državnem zboru je sporočila dosedanjemu predsedniku državnega zbora Löbeju, da bo komunistična poslanka Klara Zetkin, kot najstarejša članica parlamenta, prevzela posle starostnega predsednika pri otvoritvi parlamenta. V narodno-socialističnih listih že več tednov agitirajo proti temu, da bi komunističen poslanec otvoril novi nemški državni zbor. Pri tem trdijo, da je Klara Zetkin Judinja, kar pa ni res, ker je doma iz pastorske rodbine in je bila prej učiteljica.

Ljudje linčali vinskega tatu

Iz Metlike nam poročajo: V terek zjutraj okoli dveh se je dogodil v Repici pri Kramčini grozen umor. V teh krajih imajo namreč navado, da stražijo ponoči vinske kleti pred tatovi. To noč sta stražila dva fanta. Zasišla sta nekak ropot v kleti posestnika Janeza Prusa. Prvotno se nista mnogo zmenila za to. Ko sta pa videla luč v kleti, sta vedela, da so vinski tatovi v kleti. Sta sta ter previdno zaklenila vrata, da bi jima tatovi ne ušli. Eden od fantov je ostal na straži, drugi je pa odhitel v vas klicati ljudi na pomoč. Prišla je velika množica ljudi, ki je razburjeno navdila z raznim orožjem v klet, v kateri so našli tatu v osebi Mato Vrbina iz vasi Obrež v občini Vivodina. Besni ljudje so ga prijeli ter ga jeli pretepati. Zvezali so mu z vrvo roke na hrbtu, okoli vratu so mu pa dali težko verigo. Izvlekli so ga iz kleti. Na to so ga divje kričaje vlekli po cesti proti Draščem. Ker je bil že ves razbit, je pričel omahovati. Ljudje mu pa tega niso verjeli. Prepričani so bili, da simulira. Tedaj so nategnili verigo, ki jo je imel okoli vratu, ter ga pričeli vleči kakor živinče. Ko pa je ljudstvo videlo, da v resnici ne more hoditi, sta ga dva odnesla ter ga položila na klop pred hišo župana Guština, kjer je kmalu na to vsled poškodb umrl.

Na vse zgodaj v terek so zadevo javili orožništvu v Metliki, od koder sta takoj odšla dva orožnika na lice mesta. Umorenca so pa prepeljali v mrtnišnico v Rosalnicah, kjer so ga danes obducirali. Komisija je sestojala iz predstojnika metličkega sodišča g. dr. Selka in srezkih zdravnikov iz Metlike in Craelnja, g. dr. Kodra in g. dr. Kiselja.

Na podlagi obdukcije je komisija dognala, da je Vrbina umrl vsled groznih ran in zadavljenja. Orožniki še nadalje preiskujejo zadevo in bomo se poročali.

Dr. Janko Marolt - 70 letnik

Vrhnik, 25. avgusta.

Včeraj je tiho in brez vsake slovesnosti obhajal 70 letnico svojega rojstva dolgoletni bivši vrhniški župan, zdravnik in posestnik g. dr. Janko Marolt. Slavljenec je tako intenzivno posegal v naše javno

življenje in zlasti v usodo svojega domačega okoliša, da ne moremo mimo njegovega jubileja, čeprav je želel, naj bi nihče ne zvedel, da jemlje že osmi križ na svoje rame.

Dr. Janko Marolt je bil rojen dne 24. avgusta 1862 v Planini na Notranjskem, kjer je njegov oče Blaž opravljal službo cestnega nadzornika. Že v zgodnji mladosti se je s starši preselil v Ljubljano, kjer je užival v domači hiši — oče je bil navdušen Slovenec in Bleiweisov prijatelj — strogo slovensko vzgojo. Kot dijak, že po naravi borben in vesel, je stal vedno v prvih vrstah mladine. Ko je po končanem medicinskem študiju na Dunaju in po opravljeni vojaški službi prišel za okroglnega zdravnika na Vrhniko, takrat se vedno neočisto malomeščanske nemškutarje, je tudi tu takoj posegel v javno življenje.

Njegovo delovanje na Vrhniki je nepregledna vrsta človekoljubnih in za javnost koristnih del. 44 let že vrši svojo zdravniško službo in marsikdo se ga hvaležno spominja. Kakor vedno v življenju, je bil tudi kot zdravnik do tenkovostnosti odkritosrčen. Znan so njegove prislovice, s katerimi je odpravil hipohondre, čeprav bi jim bil morda bolj ustregel z dragimi zdravili. V težkih nujnih slučajih je vedno poskrbel, da bolnik ni umrl brez zakramentov.

Ko sta s tedanjim kaplanom Sušnikom, sedanjim župnikom v Rovtnu, napravila prostor krščanski demokraciji v obsežni vrhniški občini in je nato naš jubilar dve desetletji stal na čelu občinske samouprave, je mogel razviti vse svoje sile v dobrobit domačega kraja. Zopet je bila njegova objektivnost in pravičnost, ki je s tolikim uspehom vodila njegovo delo. Pri različnih interesih, na eni strani gosposki trg, na drugi strani pa kmečka okolica, je župan Marolt z matematično preciznostjo gledal, da ne bi eden napredoval na škodo in v breme drugega. Z največjim ponosom je vedno podarjal, da ni le vrhniški, ampak predvsem tudi kmečki župan. In tako so danes oddaljene gorske vasi vrhniške občine oskrbljene z dobrimi cestami, vsaka ima lepo moderno šolo, tako da mu že v življenju ni manjka spomenikov. Pri vsem tem pa davkoplačevalec v njegovi občini nikdar ni smel biti preveč obremenjen. V dobrih časih je varčeval kakor čebela, da je bila v potrebi pomoč takoj pri roki.

Popularnost dr. Marolta, ki jo je še povečala njegova duhovita zabavnost, seveda ni bila všeč vsem Vrhnčanom. Ampak dr. Marolt je bil vedno velik tudi kot nasprotnik. Vsega drugega bi se bil poprej lotil, le maščevanja nikdar ni hotel. V tem se je najlepše kazala pravilna usmerjenost njegovega življenja. Nikomur storiti kaj zalega, to je bilo gesto Maroltovega javnega dela.

Ceprav je dr. Marolt na jesen svojega življenja moral prenesti marsikak hud udarec, izmed katerih je bil najhujši lansko leto, ko mu je smrt pobrala blago ženo, mu vendar želimo, da njegova močna narava in poštena zavest premagata vse nevesčnosti in da dr. Marolt svojim soobčanom ostane še dolgo vrsto let dober in iskren prijatelj. Bog mu daj zdravlja in sreče, kar je s svojim delom v najvišji meri zaslužil!

Pogreb Adolla Žnidarja

Jesenice, 24. avgusta.

Svojcem pokojnega Adolla Žnidarja, ki je preteklo nedeljo od kapi zadet ugonil v Savi pri Bohinjski Bistrici, se je posrečilo, da so prepeljali ponesrečenega domov na Javornik, kjer so ga položili na mrtvaški oder.

Včeraj popoldne se je vršil iz hiše žalosti na Koroško Belo pogrebni spreved, kakršnega je le malokdaj videti. Za dolgo vrsto deklic s cveticami in venci so nosili obe zastavi, Krekovega prosvetnega društva in Kat. prosvetnega društva Koroška Bela. Za njima se je uvrstila dolga vrsta družtvenikov in družtvenic. Godba KPD je v sprevedu igrala žalne koračnice, za njo pa so nosili Borec v svojih slikovitih črno-belih krojih krsto s pokojnim svojim tovaršem. Ob odprtem grobu sta mu spregovorila tajnik sportnega odseka Borec in predsednik Jugoslovanske strokovne zveze. Nobeno oko ni ostalo suho, ko se je zgrnila prst na priljubljene mladeniče in ko so mu pevec zapeli v slovo.

V tork popoldan je naenkrat nastal silen vihar, ki je dvigal prah in lomil dreve. Nato je po več ko tritedenski suši padlo nekaj dežja, ki pa izsušenemu polju ni dosti koristil.

Krekovo prosvetno društvo je preteklo sredo poskusilo s prvim prosvetnim večerom, ki je prav dobro uspel. Z istim sporedom nastopi društvo v nedeljo v Kranjski gori.

Kopica nesreč

Slovenska krajina, 24. avgusta.

Štuhejev fantek iz Dolgevasi je bil sam doma. Od dolgega časa je splezal na lestvo. Tam pa ga je čakala nesreča. Zvrnil se je z lestve in je tako nesrečno padel, da si je zlomil roko.

V potoku Lendavi je našla smrt žena kolonista Furlana iz Pinče. Uboga žena je dolgo bolehal. Ponovno je bila operirana. Vse to ji je tako uničilo živce, da je popolnoma izgubila razsodnost. V taki zmedenosti je v vodi našla smrt.

V nekaj trenutkih je smrt pobrala v Gederovcih 83 letno Hari Marijo. Starica je bila ves dan pri delu, zvečer je popolnoma zdrava legla k počitku, a kmalu nato je izdihnila.

Prežltkarica Herbert Helena iz Bodonec je imela opravke pri kravah. Po nepriliki ji je krava stopila na nogo in ji jo strla.

V Vančivasi je čevljarški mojster Karel Kos pregledoval samokres. Pri tem se je orožje soro-

Prva skupina Angležev odšla iz Slovenije

Ljubljana, 24. avgusta.

Danes, 24. avgusta, je zapustila našo domovino prva skupina Angležev pod vodstvom ravnateljice Miss Patton. Ko krasnih dneh v Kamniških planinah so obiskali zanimivosti Ljubljane ter veličastno Planinsko in Vranjo juno, 16. avgusta pa so prišli v Kranjsko goro, kjer so se nastanili v hotelu Erika, v kolikor pa ni bilo tam prostora pa pri domačinih v vasi. Dasi tlo niso imeli vse udobnosti, so pa prav posebno zadovoljni, ker so deležni toliko ljubeznivosti in prisrčnosti Kranjskogorcev. Ravno na vasi je nekaterim tako zelo všeč, da bodo ostali še nekoliko dni tam, nekateri pa bodo prebili nekoliko časa v krasni Mojstrani pri kraljevskem nadlovcu g. Rabiču.

Brez izjeme vsi zatrjujejo, da se more naša zemlja meriti v lepoti z vsemi drugimi deželami na svetu in jih deloma prekaša in da je treba le primerne reklame in solidne postrežbe in nekoliko udobnosti, da se prilegne še mnogo več tujcev iz inozemstva. To priznanje je mnogo vredno, saj je večina teh gostov videla mnogo sveta. Poznajo Porenje, Svico, Norveško, Tatro, francoske Alpe, Grčijo, Italijo; mnogi so videli Afriko, nekateri so bili v kanadskih Rocky Mountains in v Aziji i. dr.

Zivljenje odhajajoče skupine je v hotelu Erika potekalo le v delu, kar je mnogim nerazumljivo. Kakor v Logarski dolini, tako so tudi tukaj porazdeljeni na skupine študirali življenje naših ljudi v dolini, delali učrte hiš, prevotografirali ves Podkoren, Kranjsko goro in deloma Mojstrano. Šele vihar, ki se je pripodil doli od Ponca, je eno skupino večraj pregnal s ceste in dvorišč starih hiš v Podkorenu. Čudovita je ljubezen teh gostov do naših planinskih rožic. Zaradi njih so se

popenjali po strminah in prodovih; okoli en tisoč jih je spoznal in določil kapitan Chase. Za botanike so bili posebno krasni dnevi na samotnem Slemenju med viharniki in premnogimi cveticami, dalje na strminah Spika in pa na rušah Pekla okoli Stanilčeve kočice in na Vojsčici. Toda nobenega uničevanja! Če je kdo rožico rabil za svoj herbarij, jo je vzel, večinoma pa so se zadovoljili z ogledom in spoznanjem cvetice. Mnogi bi se lahko učili od njih vedenja do planinske narave in tudi sicer. Pa naj je bila družba še tako velika (34), bili so mirni. Vpitja ni bilo.

Polagoma so se izbrpale zaloge plošč in filmov, napolnili so se dnevniki in zapiski o vsem, kar je zanimivega v planinah in dolinah od Klanških jezer, Triglava in do Mojstrane, porabljen je papir za skice in zemljevide. Po dinerju zvečer so sledila predavanja, ki so jih imeli prof. Dawies, Howard, Chase i. dr. Z veliko hvaležnostjo so sprejemali vse, kar sta jim o naši deželi razlagala na poli ali ob predavanjih gospa Copeland in slovenski spremljevalec K. —

Za Angleže, ki so si ogledali našo domovino je sicer prvi obisk končan, a vsi obljubljajo, da bodo še prišli in si podrobneje ogledali vzhodni del Jugoslavije. Prihodnje leto ali pozneje bo Lekay Society priredila s svojimi člani potovanje po Crni gori in južni Srbiji in prav bi bilo, da bi se dobro pripravilo to potovanje tudi od naše strani. Predvsem naj si vsakdo, ki sprejema Angleže pod svojo streho, zapomni, da je sicer Anglež šedljiv, a manj gleda na denar kakor na to, da se mu dana beseda drži in da so vse pogodbe, ki jih kdo z njimi naredi, popolnoma točne in zanesljive.

P. K.

Pismo iz Kraljevice O pasjih dneh, tuninah in nesrečah

Kraljevica, 23. avgusta.

V praksi je zaznamovan konec pasjih dni, toda tega ne čutimo ne pri nas, in ne pri vas. Toplina morja je zaznamovana s povprečno 25° do 27°, a toplina zraka v senci 39° C. Toda znani zagrebški vseučiliški profesor gosp. M. Š., katerega Slovenci, ki so se mudili v pasjih dneh v Kraljevici, dobro poznajo, ker prihaja letos semkaj že 48. leto, je mnenja, da sta vođa in zrak enako topla in zato nima smisla, ali se par minut več ali manj koplješ... Slovencev ni v Kraljevici letos toliko, kakor v prejšnjih letih, toda glavno je, da so dobrodošli gostje in jih tukajšnji domačini imajo resnično radi, kljub temu, da so pri plavalnih tekmah porazili Splitsčane in zavojevali Petrinovičev pokal. Kopalški gostje so z malimi izjemami letos po večini naši državljani, zato obisk gostov ni ravno najbolj obilen. Na gornjem Jadranu tvorijo pa častno izjemo Crkvičana, Malinska in Rab, ki so polnoštevilno zasedeni.

Jadranska Plovidba je v svojem popolnem razmahu s prometom. Izlet se vrši za izletom. V nedeljo je bil izletniški parobrod »Zagreb« za Rab nabit poln, toda kljub temu ležita v Bakru v brezdelju, ali kakor pravijo Hrvati v »spremi-ponosna parobroda »Karadjordje« in »Slovenec«, njima ob strani pa parobrod »Krk«.

Ladjedelnica v Kraljevici dela v skrčenem obratu. Toda za jesen in zimo se napovedujejo boljši časi. Upamo, da ne bo razočaranja. Vendar brezposelnost v gornjem Jadranu še ni preveč občutna.

Konec kongresa za novo vzgojo 50 narodov si sega v roke

Nizza, dne 14. avg. 1932.

Dnevi kongresa so za nami. Dne 11. avgusta so kongresisti zadnjikrat napolnili prekrasno gledališko dvorano v palači Mediterranee. Tesno je bilo vsem ob misli, da se poslavljajo, da vsakterega izmed njih kliče domovina zopet na delo. Ze dopoldne v liceju, kjer so se vršile zadnje diskusije, so si segali tu in tam v roke, se poslavljali in obljubljali, da se vidijo še zvečer. Številni, tako čisto različni narodi, so se na kongresu docela zblížali, ker je vse družila ena in ista želja, pomagati sloveštvu do sreče po malih, ki so jim dani v oskrbo. Proč s kulturo, ki je le golj okrasek, le bleisk in samo nekaj zunanje! Hočemo predvsem kulturo sreča, je izvenelo v kongresu.

Do 1600 kongresistov širom zemlje se je razšlo na delo z idejami, dobljenimi na tem kongresu. To gotovo ne bo brez uspeha in to tem manj, ker so odšli vsi navdušeni in prožeti novih smernic. Vsem je bilo čitati raz obraza, da že težko čakajo na prifodni kongres, ki se bo vršil čez tri leta. Zopet bodo prišli oni iz dežel, kjer rastejo palme in cveto oranže; oni, kjer vzhaja polnočno sonce, oni iz dežela smehljaja, oni iz domovine lotosa, češnjevega cveta in krizantem.

Ze sedaj je dobil glavni odbor vabila za prihodnje zborovanje iz nastopnih držav: Kitajske, Nemčije, Avstrije, Poljske, Holandije, Brazilije. Doselej pa se odbor še ni odločil za kraj prihodnjega kongresa. Izključeno pa ni, da se bo odločil za daljni Orient. V tem slučaju bo že na ladji otvorjen 7. kongres, kar obeta biti zelo zanimivo. Predsednik

Iz slovenske dij. zadruga v Pragi

Naj podam kratko poročilo o društvenem delovanju v preteklem šolskem letu 1931-2: V času od 30. junija 1931 do 30. junija 1932 so nam poslali podpore sledeči dobrotniki:

Po 2000 Din Mestna hranilnica, Ljubljana in Odvetniška zbornica, Ljubljana; po 500 Din: Zbornica za TOI, Ljubljana; po 300 Din: Slovensko žensko društvo, Maribor; po 200 Din: dr. Marinič, Maribor; po 167 Din: Splošno žensko društvo, Ljubljana; po 100 Din: B. Žilič, Ljubljana, dr. A. Veble, Maribor, Ivan Ogrin, Laverca, dr. Janežič, Bled, mr. ph. Sušnik, Ljubljana, dr. Fr. Lipold, Maribor, dr. J. Piccoli, Ljubljana, dr. Otmar Pirkmayr, Ljubljana, dr. Fr. Trampuž, Kamnik, R. Stermecki, Celje, Pintar in Lenard, Maribor, Hinko Požun, Gornja Radgona, R. Stermecki, Celje, dr. Fr. Roš, Laško, Dragotin Hribar, Ljubljana, dr. F. Veble, Li-

žilo in mojstra zadelo v nogo. Mož je zadobil precej hudo rano.

Alojz Z. iz Ključarvec je postal žrtev pretepa. Nekí M. mu je na veselici v Pečarovcih v pretepu na roki razrezal žile.

Zanesljiv uspeh rege las s Pixavon-Shampooom je blesteči sij, rahla bujnost in naravna voljnost

meznikov iz ostalih akademskih strok. Z brezobrestnimi dolgoročnimi posojili je bilo podpiranih 16 članov, in sicer: 9 tehnikov, 2 medicince, 2 arhitekta, 1 agronom, 1 komercijalec in 1 iz politične šole.

Studije je v teku leta končalo pet članov, in sicer: ing. Jaka Bežalj, ing. Franjo Kocjančič, ing. Igor Lokar, ing. Vladimir Rovšek in ing. Jože Rus.

Prejemkov je imelo društvo:

nabiralna akcija (darovi) 8.797.— Din
vračilo dolgoročnih posojil 16.471.45 Din
vračilo kratkoročnih posojil 7.705.50 Din
Izdakov je bilo:
dolgoročna posojila (dekade) 33.641.75 Din
kratkoročna posojila 25.003.76 Din

Saldo dolgoročnega posojila znaša 320.616.30 dinarjev.

Udeleževala pa se je Zadruga tudi še kulturno. Priredila je spominski večer za 20 letnico smrti pesnika Antona Aškercera in sodelovala na prireditvah JAK Jugoslavija in Jugoslovanskega kola v Pragi ter na mnogih češkoslovaško-jugoslovanskih prijateljskih večerih.

Tečaji o jetiki na Golniku

Naša javnost je šla dosedaj skoraj neopaženo mimo tečajev, ki jih je uvedlo zdravilišče na Golniku za mlade zdravnike, da bi se bolj uspešno izvežbali v zdravljenju tuberkuloze. Ta bolezen, ki okužuje velik del naroda in sicer največ socialno šibke sloje, ni neodvrtljiva, kakor so to mislili v prejšnjih časih, temveč je po izsledkih modernega zdravilstva v večini primerov ozdravljiva, kar pomenja za vse bolnike veliko upanje. Vendar pa je v boju proti tuberkulozi še vedno najvažnejše, da se prepreči pogoj, ki ustvarjajo tla za širjenje jetike. Pri tem morajo poleg zdravnikov sodelovati vsi stanovji. Pred leti se je vršil na Golniku tečaj za učitelje, kako je treba preprečevati jetiko pri mladini, jo pravilno telesno vzgajati in ji omogočati, da se telesno krepi.

Ta teden se vrši na Golniku že peti tečaj za praktične zdravnike. O pravilnem zdravljenju jetike predavajo golniška zdravnika dr. Neubaueer in dr. Radčel, od zunanjih zdravnikov pa primarij dr. Meršol in dr. Haus. Tečaj ima predvsem namen, seznaniti zdravnike z najmodernejšimi metodami, kako se tuberkuloza zdravi. Pozneje pa namerava zdravilišče Golnik prirediti nov tečaj o jetiki za učitelje in tudi za duhovnike. Ta dva stanova moreta namreč s svojim vplivom na prebivalstvo najbolj pomagati zdravnikom, da se prebivalstvo pouči o jetiki in da se vrne bolnikom upanje v ozdravljenje. Naša javnost pa bo prirejanje takih praktičnih tečajev gotovo z zadovoljstvom pozdravila.

Novice iz Litije

Osebnost. Okrajni ekonom g. Ladoslav Gosak je premeščen k banki upravi v Ljubljano. S svojim prijaznim in uslužnim nastopom si je pri naših kmetovalcih pridobil vseobče simpatije. Do nastavitve novega ekonomia v našem okraju ga bo nadomestoval okrajni ekonom za ljubljansko okolico g. inž. Oton Muck, katerega poznamo že od prejšnjega službovanja. — Veleposestnik g. Rado Slanc je odprl gostilno pri »Pustovem malnu« v Reki, katera je bila že delj časa zaprta.

Dovozni tir na postaji Jevnica odstranjen. Kakor znano, so pred leti z velikimi gmotnimi žrtvami zgradili posestniki okoli Jevnice novo postajno hišo, da so dobili za osebne vlake postanek. Ko je lesna trvdka Heinricher & Dolenc kupila velik gozdni kompleks od gospe majorja Kračmana iz Koskih Poljan pri Jančah, ter pričela z izsekavanjem, je ta trvdka zgradila na postaji Jevnica dovlačilnico, da je tam nakladala posekani les, največ drva. Ko so lansko leto s sekanjem prenehali, so stopili kmetje s to lesno trvdko v razgovor za odkup tega dovlačilnega tira. Ker pa je železniška uprava zahtevala, da bi morali kmetje prispevati za vzdrževanje te dovlačilnice nad Din 8000 letno, so kmetje odkup te dovlačilnice morali odkloniti. Zato je železniška uprava te dni ta dovlačilniški tir odstranila. Kmetje bodo morali odslej svoj les voziti zopet na postajo Laze ali Kresnice, kar je seveda združeno z mnogo večjimi stroški. Tega se pa zopet vesele razni vozniki, ki bodo prišli sedaj do zasluzka, saj je ob jevniški postaji nakopičenih skoro za 50 vagonov drv. Vsekakor pa pomeni odstranitev tega tira občutno gospodarsko škodo za vse jevniški okoliš, posebno še v teh težkih časih, ko se za les skoro nič ne dobi.

Sprememba posesti. Znano Kobalovo gostilno v Gradiških Lazih je od lastnice ge. Antonije Kobalove kupila za 130000 Din ga. Rozalija Potisek, domačinka s Kremžarjevega grunta v Sp. Jablanci, ki se nahaja že delj časa v Ameriki. Gospej Kobalovi, daleč sloveči po svoji odlični postrežljivosti in dobrem gospodinjstvu, ki odhaja na svoje posestvo v Moste, želimo da ne pozabi na našo dolino. Na njenem novem domu pa ji želimo vso srečo!

Nesrečna smrt. V sredo zvečer okoli pol devetih je pretresel ozadje naše sicer mirne Fritce ostre strel. Izstrelek se je zapičil v Lesarjevo hišo, kjer so potem našli revolversko kroglo. Sosedje so šli takoj gledat na ulico, kaj se je zgodilo, ko so iz ravnokar renoviranega vrta g. Anželjuna prinesli vsega okrvavljenega domačega sina osmošolca Vinkota. Iz doslej še nepojasnjenega razloga si je drugače zelo mirni Vinko pognal iz revolverja kroglo v sence in bil seveda takoj mrtev. Ravno ta dan je s prav dobrim uspehom napravil v Ljubljani ponavljalni izpit. V svojem prostem času se je mnogo ukvarjal s sportom, ter bil v svojih tovariških krogih zelo priljubljen. Pokopan bo v soboto popoldne na domače pokopališče v Litiji.

Ljubljana

Lep uspeh slovenskih čipkaric

Ljubljana, 25. avgusta.

Z vztrajnostjo in smoternostjo so si slovenske čipkarice in druge izdelovalke ženskih ročnih del pridobile že velik mednarodni sloves, kar je v glavnem zaslug Državnega zavoda za pospeševanje obrti, ki ga vodi ravnatelj g. Račič. Številni uspehi na domačih in mednarodnih razstavah pričajo o tem. Treba pa je vedeti, da vrši Zavod tudi veliko socialno delo, saj je vse polno slovenskih deklet, ki so si s pomočjo tega zavoda pridobile, dasi skromen, vendar zanesljiv zaslužek.

V izložbi trgovine Mayer v Stritarjevi ulici je razstavljeno te dni krasno pregrinjalo, ki ga je pri zavodu naročila ugledna belgrajska dama. So to benečanske reliefne čipke, ki predstavljajo višek vseh šivanjih čipk. Dama je original videla v Benetkah, kupila pa je le vzorec originala, delo pa je dala delati v domovini pri ljubljanskem zavodu. Zavod je v polni meri izpolnil njeno pričakovanje: izdelek je daleč prekosil original po finasi izdelave, po natančnosti in po krasoti; ljubljansko delo je mnogo boljše, kakor benečansko. Pregrinjalo je veliko 1,80 m x 2 m. V Benetkah bi tako pregrinjalo veljalo Belgrajčanko 25.000

dinarjev, v Ljubljani pa velja 12.000 Din, kakor pojasnjuje tudi pismo, ki ga je priložil k razstavljenemu izdelku ravnatelj Račič. Pregrinjalo sta delali dve čipkarici devet mesecev ter je bilo pred kratkim dovršeno. Med ljubljanskim ženskim in med strokovnjaki je krasni izdelek vzbudil seveda takoj veliko zanimanje in tudi navdušenje. Vsakdo izreka polno priznanje zavodu za tako krasen izdelek.

Za časa jesenskega velesoja pa pripravljajo zavod novo lepo presenečenje. Priredil bo namreč razstavo krasnih preprog, izdelanih po starih perzijskih originalih v isti tehniki in v istem blagu, tako, da predstavljajo te preproge sedaj isto vrednost, kakor stari perzijski originali. Preproge bodo največ delo gospe dr. Mustarjeve iz Krmelja pri St. Janžu, nekaj preprog pa bo izdelkov zavoda samega.

Zanimivo je, da ima zavod vedno širši krog prijateljev in interesentov, kar ni čudno, ker so vsi njegovi izdelki tehnično in umetniško na višini. Kar je najvažnejše, je pa to, da ostane denar, ki bi drugače šel v inozemstvo, doma, naše čipkarice, vezilje, pletilje in tkalke pa nekaj zaslužijo.

Kaj bo danes?

Kino Kodeljevo: ob pol 9 zvečer na prostem »Legija prokletih«.

Nočno službo imata lekarni: mr. Trnkoczy ded., Mestni trg 4 in mr. Ramor, Miklošičeva 20.

Meso zopet cenejše!

Volovsko meso I. vrste Din 9.—, II. vrste Din 7.— prodaja JAKOB JESIH ml. na stojnici v Šolskem drevoredu.

Gospodične gimnazijske abiturientke, ki se nameravajo udeležiti duhovnih vaj v Uršulinškem samostanu v Ljubljani, pa se niso še prijavile, naj blagovolijo to storiti takoj — z dopisnico ali pa osebno — na samostanski porti. Duhovne vaje se prične v nedeljo 4. septembra ob 5 popoldne.

Mestna ženska realna gimnazija v Ljubljani. Na mesni ženski realni gimnaziji v Ljubljani se vršijo vsi popravni in drugi izpiti v času od 29. t. m. do vstetega 31. t. m. po sporedu, ki je nabit na deski v veži. Sprejemnih izpityov za prvi razred gimnazije v tem roku ne bo več. Vpisovanje gojenk v I. razred gimnazije in vpisovanje lanskih gojenk zavoda se vrši 1. in 2. septembra od 9 do 12 v lanskih učilnicah zavoda. Gojenke iz drugih zavodov se bodo vpisovale — kolikor bo prostora — 3. septembra v pisarni ravnateljstva. Na zavodu je predpisana šolnina po načinu državnih srednješolskih zavodov. Zato mora vsaka gojenka pri vpisu predložiti uradno potrdilo o višini neposrednih davkov svojih roditeljev, da se ji odmeri šolnina, ki jo je treba plačati takoj začetkom šolskega leta. — Trgovski tečaj. Vpisovanje se vrši 13. septembra ob 8 do 12, sprejemni izpit pa 14. septembra ob 8. — Gospodinjstva šola »Mladika«. Vpisovanje je dne 1. in 2. septembra od 9 do 12 v »Mladiki«.

Na I. drž. deški meščanski šoli v Ljubljani (Prule) bo vpisovanje učencev v vse razrede 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12. V I. razr. se sprejemajo učenci, ki so dovršili 4. razred — oziroma 4. šolsko leto — osnovne šole brez slabe ocene, če niso starejši kot 14 let. Vsak učenec plača pri vpisu 20 Din za zdravstveni fond in 5 Din za kolek na vpisnico. — Popravni izpiti se pričnejo v sredo 31. t. m. ob 8 zjutraj.

V Glasbeno šolo Nar. žel. glasbenega društva »Slogac« v Ljubljani bo vpisovanje gojencev dne 5., 6. in 7. septembra t. l. dnevno od 8 do 12 in od 16 do 18 v društveni glasbeni dvorani v Ljubljanskem dvoru, Pražakova ulica. Razdelitev učenih ur bo v soboto, dne 10. septembra. Redni šolski pouk se prične v ponedeljek, dne 12. septembra t. l. Tozadavna okrožnica je nabit na šolski deski v veži pred društveno glasbeno dvorano ter v veži Direkcije drž. železnice.

Počitniška kolonija ljubljanske mestne občine v Mednem se vrne v Ljubljano dne 27. t. m. v vlakom ob 16.30. Starši, pridite po svoje otroke na glavni kolodvor!

Ranjenc noče v bolnišnico. V neki dalmatinski kleti v zahodnem delu mesta je prišlo v sredo zvečer do spora med gosti. Razgrete glave so bile kmalu v najhujšem prepiru. Neki, od dalmatince že docela vinjeni gost je potegnil žepni nož in zabodel nekega bivšega trgovca v trebuh. V prepiru je posredoval stražnik, ki je preprečil še hujši izged. Ker je bila ranjenčeva poškodba resna, je stražnik poklical reševalni avto. Reševalci so hoteli naložiti ranjenca na avto in ga prepeljati v bolnišnico, moč pa se jim je uprl in ni hotel z njimi, češ, da se bo že sam zdravil doma. Reševalci so seveda nato odšli, ker pač vsak sam razpolaga s svojim zdravjem.

Kulturni obzornik

M. Andersen-Nexö: Prokletstvo

(Roman. — Prevedel Mirko Javornik. — Krekova knjižnica. — 1932. — Izdala Delavska založba v Ljubljani.)

Naturalizem v pripovedovanju, kakor ga je vpeljal v svetovno slovostvo Emile Zola, živi dalje v celnem redu pisateljev, zlasti takih, ki hočejo s svojim delom služiti socialnim idejam. Njih opisovanje ljudi bi mogli v nasprotju z načinom učenec Dostojevskega, ki je skušal podati na dušeslovni osnovi človeške znanosti, imenovati podajanje človeških tipov. Proces gledanja je pri njih zgolj zunanji, njih večina se pokaže v bistrem opazovanju vsega, kar je moč dojeti s telesnim očesom. Važno ulogo igra tudi uho, ki zadrži iz pripovedovanja drugih očividcev (v domišljiji pisateljevi, ki pa ne seže preko takih otipljivih dejstev) vse, kar služi pravilnemu in verodostojnemu tolmačenju pripovedovanih konkret. dogodkov. Smoter njih dela je v tem, da skušajo pokazati življenje golo in nezastarano, kakršno je v resnici, v upanju, da bodo opisane — kajpada, večinoma neveselne — prilike in razmere zbudile splošno ogorčenje ali odpor proti zgolj zunanji sleditvi življenja v človeški družbi, ki omogoča pojave takšnih ali drugačnih tipov ljudi, ki nikakor niso v čast človeštvu rodu.

Med takšne pisatelje nam je šteti Danca Martina Andersena-Nexö, ki se polagoma udo-

mačuje tudi pri nas. Krekova knjižnica je v svojem prvem zvezku izdala njegove »Proletarske novele«, katerih učinek na čitatelje je bil nedvomno zelo močan. Cankarjeva družba pa izvelček iz potpisne knjige »Po sončni Spaniji«. Kot tretja knjiga Martina Andersena-Nexö je izšel te dni zopet v Krekovi knjižnici, v prevodu Mirka Javornika, roman »Prokletstvo«, ki se imenuje v danščini »Rodbina Frankova«.

Martin Andersen-Nexö pripoveduje v »Prokletstvu« z neprostovoljno komiko vsakdanjega življenja pomešano žalostno zgodbo iz pekla družine, katere glavar je brez rešitve udan alkoholu. V neštetihi minuciozno izdelanih prizorih prikazuje avtor neukrotljivi pogum gospe Frankove do življenja, pa čeprav mora na svojih ramenih nositi vso skrb za vzdrževanje družine. Kako si ve pomagati — zgrda bolj kakor zlepa — da je pri hiši kaj jesti, kaj obleči in ob čem sploh živeti ter pripadati človeški družbi na ribiškem otoku, potem, ko je njen mož, nekdanji krojač Frank, na vsej črti odpovedal kot gospodar in hranitelj, da, celo postal strašansko breme na njenih ramenih, ki služi svoj borni kruh kot perica. Vse stopnje neizbežne tragedije so popisane, od neštetihi zelo originalnih in pri vsej resnobnosti zabavnih poskusov gospe Frankove, da bi svojega moža spreobrnila k treznosti in k poštenemu delu, pa do žalostne smrti pijanca v morskih valovih, ki učinkujejo na zganjeno ženo kakor odrešitev. Gotovo bodo mnogi pri nas s pridom čitali to zgodbo in morda utegne roman obnavrati žalostnega konca tega ali onega, ki leze za krojačem Frankom.

Nesreče v Ljubljani. Predsinočnjim je po pomoti izpit 33 letni uradnik A. V. manjšo količino salmijaka. V bolnišnici so mu izprali grlo in želodec, tako da je že izven nevarnosti. — V Prisojni ulici 1 je nekdo po pomoti udaril s ključem po glavi 27 letnega uradnika Rudolfa Grazerja. Grazer ima resno poškodbo. — Pri delu se je ponesrečil 33 letni mizarški mojster Ivan Završnik iz Most 43. Skobelnik mu je poškodoval desno roko.

Moste pri Ljubljani

Sv. maša za gospo Vejska, umrlo članico Prosvetnega društva iz Most, bo v nedeljo 28. avgusta ob 6 na Selu pri karmeličankah.

Kuluk. Z nastopom hladnejšega vremena se je tudi življenje v društvenem domu poživilo. Posebno lepo je videti skupino članov, ki zvečer obkopa- vajo temelj za izolacijo severne stene »domac«. — Tajnik.

Naznanila

Ljubljana

Veseloigra »Pri belem konjičku« na vrtu Rokodelskega doma. Zadnje nedeljo je marsikdo prišel gledat na vrt Rokodelskega doma velezabavno igro »Pri belem konjičku«. Žal, da mnogi niso dobili prostora. V nedeljo 28. avg. pa bo Rokodelsko društvo vstreglo vsem, ki zadnjič niso dobili vstopnic in še mnogim drugim, ki si žele v večernem hladu prijetne zabave in razvedrila. Igralno osobje pod vodstvom g. režiserja Janka Novaka je zadnjič izbornoro rešilo svojo nalogo in je pričakovati tudi, da bo v nedeljo imela igra popolen uspeh. — Pričetek je točno ob 8 zvečer. — Predprodaja vstopnic v soboto zvečer in v nedeljo dopoldna v Rokodelskem domu, Komenskega ulica 12.

Poizvedovani

Zlata zapesna ura je bila najdena. Več v Topniški ulici 12, pritrilje, levo.

Kroni

Slovo vikarja g. dr. Joža Pogačnika. V torek zjutraj se je odpeljal na svoje novo službeno mesto v Ljubljano preč g. dr. Joža Pogačnik, kranjski vikar. Kranjska fara je izgubila z njim vnetega in idealnega duhovnika, ki je ves preč svoje visoke duhovne službe deloval vepovsod z apostolsko vneto za prosep in povzdigo verskega življenja svojih faranov. Bil je voditelj Marijine družbe ne samo v Kranju, marveč vse kranjske dekanije, otroke je vzgajal v Marijinem vrtcu, skrbel je za misijone itd. Skratka obširno in plodovito je bilo njegovo delo na polju novo porajajoče se katoliške akcije. Uspešno in zelo neumorno pa se je g. dr. Pogačnik udeleževal tudi pri katoliški prosveti. Na novo je globoko zastavil plug dramatičnik, kjer je skušal uveljaviti novo svežo ljudsko igro, skrbel je za izbran repertoar, prevajal je igre, ustvarjaljo novo slovensko dramatično literaturo, ki bo dobro služila tudi drugim odrom. Preuredil in pompožil je knjižnico Prosvetnega društva, skrbel je za prosvetne večere, predavanja in tečaje. Sodeloval je pri raznih odsekih Prosvetnega društva. V svoji marljivosti pa je kljub delu v cerkvi in v društvu našel čas za svoje privatno delo kot sodrnik raznih leposlovnih in znanstvenih revij. Njegovo priljubljenost je pokazalo slovo, ko so mu segli v roke in se poslovilo od njega množestveni prijatelji in znanci. Vikarju g. dr. Pogačniku želimo na novem mestu obilo uspehov, spomni pa naj se s svojim obiskom tudi nas Kranjčanov.

Maribor

Hud udarec mariborskemu gospodarstvu

Maribor, 25. avgusta.

Mariborsko gospodarstvo je občutno zadel nov trošarinski zakon, ki nam je med drugim prinesel trošarino na potrošni električnega toka. Mesto Maribor je v naši državi za tovarno dušika v Rušah (ki je oproščena nove trošarine) največji odjemalec električnega toka. Letno porabimo v Mariboru nad 10.000.000 kilovatov; na glavo posameznika odpade v Mariboru 300, v Zagrebu 130 in v Ljubljani samo 60 kilovatov. V našem mestu gori okoli 60.000 žarnic, ne všteti čisto razsvetljavo, ki je čisto v predmestja vzorno izpeljana. Vsa mariborska industrija je elektrificirana in med njo imamo podjetja, ki porabijo letno nad milijon kilovatov. Razumljivo je pri taki potrošnji toka, da bo Maribor med vsemi kraji države z novo trošarino najobčutnejše prizadet. Trošarina znaša na kilovatio uro toka za razsvetljavo 70 par, za pogon motorjev pa 10 oziroma 5 par. Ni še točno preračunano, koliko bo plačevalo naše mesto trošarine; približno bo obremenjeno mariborsko gospodarstvo letno za 2 milijona dinarjev. Nova obremenitev se bo poznala v gospodarstvu tudi posredno. Predvsem bo nazadoval konzum toka in mestno električno podjetje bo imelo velike težkobe pri prodiranju v okolico. Dalje bodo skušale industrije izravnati obremenitev z zmanjšanjem režijskih stroškov, ako bodo hotele ohraniti konkurenčno možnost in zopet bodo v prvi vrsti v nevarnosti delavske plače, ki so itak že silno nizke. Kavarnarji in restavratarji obetajo zvišanje cen; med glavnimi vzroki navajajo zvišanje stroškov za razsvetljavo. — Tako je nova trošarina v vsakem oziru občutno zadelala mariborsko gospodarsko življenje in težko bo najti za to breme izravnavo.

Živ-žav je prišel pred poslopji srednjih šol. Procej jih je, ki se zbirajo pred osmo in čakajo, da se odpro vrata. — Popravljalnici...

SSK Maraton. V nedeljo ob devetih dopoldne bo na Livadi interni lahkotletski miting s skoki, teki in meti. Atleti naj bodo ob pol devetih na prostoru radi prijave, ker se naknadno ne bodo sprejemale. Miting je mišljen kot izbirno tekmovanje za medklubsko tekmovanje dne 4. septembra. Klubovi simpatizerji, pridite!

Sezona pričenja. Vsi, ki se želijo izobraziti v petju in godbi, naj se vpišejo v Omladinsko šolo. Pogoji so zelo ugodni. Vpisovanje je vsak dan od 18 do 19. Učenci naj pridejo v spremstvu staršev.

Nepravilno vreme. Od Sent Janža na Dravskem polju nam poročajo: Na Rokovo smo imeli 41, v četrtke celo 44, dne 23. t. m. pa je od 17 do 19 lilo kakor iz škafa, padavin 532! V Rožnji je padala celo toča, ki pa ni napravila usodne škode.

Kolporterji za razprodajo našega lista se iščejo. Polpraterji je v upravi na Koroski cesti 1. Zaslužek imajo lahko tudi mladeniči, stari vsaj 16 let.

Kostanjarjem. Kostanjarji, ki želijo v letu 1932-33 peči kostanj v območju mesta mariborskega, naj predložijo predpisno kolekovane prošnje mestnemu načelstvu najkasneje do 10. septembra.

Nenasitna Drava in mariborske milostiljve. Hud strah imajo sedaj kopalec pred Dravo, odkar je izginilo letos v njej že osem življenj. Opaža se posebno pri zakonskih, ki so bili strasni ljubitelji plavanja in veslanja v reki, da izostajajo. Dobili so prepoved od svojih boljših polovic, ki se boje za njihovo življenje. Po prosti reki se sedaj podi samo še brezkrbna mladina, ki se ne zmeni za nevarnost vrtincev.

Vprašanje vodovoda zopet v ospredju. Se nikoli se ni občutilo v Mariboru tako katastrofalno pomanjkanje vode kakor letos. Kljub skrajni izrabi vseh izvirov so še vedno višja nadstropja hiš brez vode, včasih je zmanjka tudi v celih mestnih delih. Pomanjkljivost vodovodnih naprav je zopet prisilila občino, da se bavi z načrti povečanja vodovodnega obrata. Najbrž bo že prihodnji občinski svet zopet sklepal o najetju posojila, ki se bo porabila za izkopanje novih studencev na Teznu. — Upati je, da bo tokrat banska uprava odobrila najetje posojila ter tako omogočila izvedbo potrebnega in nujnega načrta.

Obširen dnevni red. Za prihodnjo občinsko sejo je pripravljen izredno obširen dnevni red. V dveh mesecih, odkar se ni sestel občinski svet, se je nabralo veliko število važnih komunalnih vprašanj, s katerimi si bodo belili glave občinski očetje na seji dne 1. septembra.

Zvišanje delniške glavnice »Kovince«. Metalurgično podjetje »Kovince« v Mariboru zvišuje glasom sklepa občnega zbora delničarjev svojo delniško glavnico od 2.500,00 Din na 3.750,00 Din. Zvišanje se izvrši z izdajo 25.000 komadov novih delnic po Din 50. Zvišanje delniške glavnice je pristojno ministristvo že odobrilo.

Državna trgovska akademija v Mariboru. Vpisovanje se vrši dne 1., 2. in 3. septembra. Opozarjamo učence, da prinesejo k vpisovanju potrdila glede višine davka, ki ga plačujejo roditelji.

Besečni vol skozi Maribor. V Kamnici se je zahotelo voliču svobode ter jo je jadrno ubral po cesti proti Mariboru, ne meneč se za roteče klice

svojega gospodarja. Kmetič se je nekaj časa pehal za živinčeto, potem so mu odrekle stare noge. K sreči je nanesla pot mimo mladega Edija Kampiča, ki uživa v Mariboru sloves med svojimi sovrstniki radi hitrih pet. Hitro sta se z gospodarjem pogodila in fant jo je ubral za volom. Skozi vse mesto je šla zanimiva tekma. Volu, ki je ob pogledu na množice ljudi čisto pobesnel, se je vse v strahu umikalo in celo pogumni stražnik, ki je nameraval živali s pendrekom posvetiti ter jo spraviti k pameti, se je moral umakniti pred nastavljenimi rogovi. Zato pa se je vsul za voličem in njegovim preganjalcem cel roj mladine, ki se je kosala, kao bo preje dohitel žival. Šele na koncu Melja, poleg Hutterjeve tovarne, je pošla volu sapa, ter je pričel zastajati, dočim so bila Kampičeva pljuča še v redu. Ko je opazil, da vol peša, se je pognal v spurtu ter kmalu držal žival za rogove. Vol je bil sedaj kar nenkrat čisto krotek ter se je dal mlademu junaku mirno odvesti nazaj v gospodarjev hlev.

Kravji rop je nevaren. Nevarne poškodbe na očeh je dobila železničarjeva žena Neža Mesarič iz Polskave. Molza je kravo, pa jo je živinče vsesalo z repom čez oči. Ostra žilna ji je oči nevarno ranila. Žena se je morala zateči v mariborsko bolnišnico.

Novo devlje so ji zmaknili. Nemalo presenečenje je doživela včeraj zjutraj na trgu gospa Ana M. iz Dalmatinove ulice. Kupila je pri Pregradu par novih čevljev ter jih položila v košaro. Še na trgu so bili čevlji v košari, potem pa so kar nenkrat izginili ko kavra. Nezanee je izbralil v gneči priliko ter sunil zavoj s čevlji tako narhlo, da ni lastnica nič opazila.

V drugo deklisko mešč. šolo bo vpisovanje 1., 2. in 3. septembra od 8 do 12. Iste dni bodo tudi popravni izpiti. Začetna šolska maša bo 9. septembra ob 8. Naslednji dan, dne 10. septembra bo začetek rednega pouka. Izpitni red je pribit na razglasni deski v I. nadstropju.

Celje

Občinska seja. Redna javna seja občinske uprave Celje okolica, ki bi se morala vršiti pretekli petek, a je odpadla zaradi premajhne udeležbe odbornikov, bo v petek 26. t. m. ob 7 zvečer v posvetovalnici občinske hiše na Bregu. Na dnevnem redu so poročila odsekov.

Zvišanje avtobusnih voženj na progo št. Peter-Vransko. Avtobus na progi št. Peter-Vransko bo dodal svojim dosedanjim voznjam še eno vožnjo. Odhod iz St. Petra proti Vranskemu 5.10 zjutraj, prihod na Vransko 5.45 in nato zopet odhod iz Vranskega ob 5.50, tako da pride na jutranji vlak, ki vozi proti Celju (zveza Maribor, Ljubljana in Zagreb). Pričetek s temi rednimi voznjami v soboto 26. t. m. do preklica.

Nedeljski nogomet. V nedeljo 28. t. m. ob pol 6 zvečer se vrši na igrišču Atletikov in SK Celjem za vstop v prvi razred LNP. Preteklo nedeljo je odnesel SK Celje na svojem igrišču obe točki, zato pa je verjetno, da se bodo Atletiki potrudili, da se njim to pot na njihovom igrišču isto posreči in po možnosti seveda z večjo razliko golov.

Najdeno in izgubljeno. Pri predstojništvu mestne policije je bila oddana srednja vsota denarja, ki je bila najdena v sredo 24. t. m. v večernih urah. — Oddan je bil tudi neki ženski dežnik. — V torek 23. t. m. popoldne je izgubila neka učiteljica na poti od Pečovnika do Grenadirja srebrno žensko zapesno uro z jermenom, vredno 150 Din. Najditelje se naproša, da odda uro pri predstojništvu mestne policije.

Franc Kmecl na mrtvaškem odru. Včeraj, dne 25. t. m. ob pol 11 predpoldne je tukajšnji hišni posestnik in krojaški mojster Franjo Kmecl mirno v Gospodu zaspal. Pokojni Kmecl je bil nekdanjelež naokrog zaradi svojega vzglednega krščanskega življenja. Stanovalo je v njegovi njegovi hiši mnogo dijakov, ki so danes duhovniki ali pa inteligentni v drugih strokah. Kakor kot katoličan je bil prav tako vedno odločen kot narodnjak. Bil je tudi soustanovitelj ljudske posojilnice in njen odbornik ter član Vincencijeve konference. Zaradi svojega dobrovoljnega značaja je bil pri vseh svojih znanjih zelo priljubljen. — Pogreb pokojnika se bo vršil v soboto 27. t. m. ob 4 popoldne izpred domače hiše v Matija Gubčevi ulici, na okoliško pokopališče. Bog mu daj večni mir in pokoj, žalujočim preostalim pa naše iskreno sožalje!

Na državni dekliski meščanski šoli se bo vršilo vpisovanje za 1. razred dne 1., 2. in 3. septembra, za II., III. in IV. razred pa 2. in 3. septembra. Popravni izpiti se bodo pričeli 1. septembra. Vse prej navedeno z začetkom ob zjutraj. V prvi razred se sprejemajo učence, ki so dovršile 4. šolski razred brez kake slabe ocene in niso starejše od 14 let. S seboj naj prinesejo rojstni oziroma krstni list. Pri vpisu se za enkrat plača 50 par za prijavo, 5 Din za kolek in 20 Din za zdravstveni fond.

Smrtna kosa. V javni bolnišnici je umrla v sredo 24. t. m. popoldne v starosti 54 let, Tezija Skarbinkova, čevljarjeva vdova iz Celja. Naj počiva v miru!

Mirko Javornik se je pri prevajanju na moč trudil, da bi verno posnel krepki in brezobzirni način Andersenovega pripovedovanja, da bi našel ustrežajočih izrazov in prave, pristne barvitosti. Napisal je knjižici tudi lep uvod, ki je bil že prav potreben pri nas, ker vse kaže, da postane Andersen-Nexö v našem prevodnem slovu stalen gost, kakor kakšen Jack London. — Dovoljeno pa bodi pripomniti pri tej priložnosti, da je Martin Andersen-Nexö ustvaril mimo takšnih, zgolj naturalističnih povesti, kakršna je »Prokletstvo«, tudi druge, ki ne govorijo samo o tem, kakšno je življenje v resnici, marveč zlasti o tem, kakšno bodi. Tu sta najprej njegov veliki roman »Osavajavec Pelle« in »Stine, otrok človekov«. Ako je morda »Pelle« preobsežen, da bi se ga mogla lotiti Krekova knjižnica izdaje vseh treh delov (četrtrega pisatelja šele pripravljajo), je menda »Stine« tudi po zunanjem obsegu prav za to knjižnico primerna knjiga. Če se bo še kaj prevajalo iz ogromnega dela Martina Andersena-Nexö, bi bilo primerno, da bi segli po enem ali drugem izmed navedenih spisov. Tako bomo imeli popolnejšo podobo avtorja.

Odmev slovenske izdaje »Živega biča« med Slovaki. — Veliki slovaški dnevnik »Slovák«, ki izhaja v Bratislavi, je priobčil o priliki izdaje slovenskega prevoda Milo Urbanovega romana »Živi bič« dva članka, katerih prvi je posvečen prevodu samemu in prevajavcu, drugi pa stikom med Slovaki in Slovenci, ki so se s pojavom tega prevoda pojavili. Prevajavec romana, dr. France Stele, konzervator pri dr-

žavnem muzeju v Ljubljani, je star prijatelj Slovakov in le-ti visoko cenijo njegov trud, da bi njih kulturne težnje pojasnil Slovincem. Zlasti poudarjajo v omenjenih člankih siljajni uvod, ki ga je dr. Stele napisal k »Živemu biču« in v katerem je obširno spregovoril o slovaški kulturni splošni, posebe pa o njih literaturi in o enem najizrazitejših slovaških pisateljev sploh, Milu Urbanu. — Tudi opremo knjige »Slovák« zelo laskavo ocenjuje — (prevod »Živega biča« je izšel kot 9. zvezek »Leposlovne knjižnice« Jugoslovanske knjižarne v Ljubljani). — V nedeljski »Prager Presse« citamo takisto o slovenskem prevodu »Živega biča« daljšo beležko, ki navaja glavne misli iz Urbanovega predgovora za slovensko izdajo.

Gradjevinski vjestnik. — List za arhitektonske in tehnične gradnje. — V Zagrebu je nedavno začel izhajati pod gornjim naslovom strokoven mesečnik za stavbarstvo. Izdaja ga Nakladni konzorcij za stručne literature v Zagrebu, glavni in odgovorni urednik mu je prof. ing. Branko Širola. Listu je priloženo »Informativno izdanje«, ki izhaja tedensko in priobčuje važne podatke o javnih licitacijah ter navaja iz zasebne gradbene delavnosti vesti o izdanih gradbenih dovoljenjih. — Mesečnik prinaša poleg strokovnih člankov (sotrudniki: Arh. Walter Frese, Berlin-Grunewald, ing. Rihard Dworžak, Zagreb, ing. arh. B. Todorovič, Zagreb, prof. Adem Sokolovič, Zagreb in drugi) rezultate natečajev, zanimive tehnične vesti in pa pregled literature. — Naroča se v Zagrebu, Kumičičeva broj 4.

Dnevna kronika

Zadeva Kmet. eksportne zadruge v Mariboru še ni končana

Odbor se je pritožil proti konkurnu.

Maribor, 25. avgusta.

Kaže, da afera Kmetijske eksportne zadruge v Mariboru še ne bo tako kmalu izginila z dnevnega reda. Nprestano nastopajo novi momenti, ki otežujejo popolno likvidacijo podjetja ter končno razdelitev premoženja med upnike. Komisar zadruge je uvidel, da je radi naraščanja rubežnih tožb edina rešitev v konkurnu. Kakor znano, mu je prva instanca predlog odbila, zato pa ga je potrdilo višje deželno sodišče in pretekli torek se je vršil prvi zbor upnikov, o katerem smo obširno poročali. Sedaj pa je nenadoma nastopil zopet nov moment, ki preti z zavlačevanjem konkurnega po-

stopanja — namreč pritožba načelstva zadruge na stol sedmorice v Zagrebu. V imenu načelstva sta vložila načelnik Krištofič in tajnik Zunkovič na imenovani naslov pritožbo proti odloku višjega sodišča ter zahtevata ustavitve konkurnega postopanja. Sedaj je vprašanje, kako bo odločila ta poslednja instanca. Če potrdi konkurz ter zavrne pritožbo, potem se bo postopanje nadaljevalo in konkurno masa bo razdeljena med upnike, ki bodo tako krili vsaj del svojih zahtev. V nasprotnim slučaju pa bodo postale tožbe upnikov na rubežn pravomočne in premoženje, kolikor ga je še, se bo razbilo, da bo le malenkosten del upnikov prišel do svojega denarja.

Jošta. Vse je najboljšje urejeno, zato pridite na Kum, da ozdravimo naš narod ene najtežjih bolezni — alkoholizma. Polovična vožnja je dovoljena.

DAJ slado DAM led.

— Izletniški vlak Ljubljana—Belgrad z dvotretjinskim popustom vozne cene za potniške vlake. Iz Ljubljane bo v petek dne 2. septembra 1932 vozil v Belgrad izletniški vlak z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 20.20 in prihodom v Belgrad v soboto dne 3. septembra ob 7.11 zjutraj. Povratek tega vlaka je iz Belgrada v nedeljo dne 4. septembra ob 22 in prihod v Ljubljano gl. kol. v ponedeljek dne 5. sept. ob 8 zjutraj. Vozna cena z izletniškim vlakom je enotretjinska za potniški vlak in znaša n. pr. iz Ljubljane gl. kol. do Belgrada in nazaj za drugi razred 267.50 Din in za tretji razred 134 Din. Enotretjinska vozna cena do Belgrada in nazaj velja tudi iz vseh postaj, kjer ima izletniški vlak postanek in vseh drugih postajah v Sloveniji, za vse izletnike, ki se peljejo z rednimi potniškimi vlaki v Ljubljano odn. Zidani most, kjer prestopijo v izletniški vlak. Izletniški vlak bo vozil na progi Zagreb—Belgrad v obeh smereh z brzino brzega vlaka ter bo imel le udobne in velike štiriosne vagonce drugega in tretjega razreda. Vsem, ki dosedaj niso imeli prilike videti našo prestolnico, se nudi ugodna prilika, da morejo pri skromnih sredstvih potovati v Belgrad in tamkaj ostati cela dva dneva. Poleg tega se vrše v teh dneh v Belgradu mednarodne evropske veslaške tekme, nakar posebej opozarjamo. Da zamoremo dostaviti zadostno število vozov se morajo vsi izletniki, ki se nameravajo poslužiti tega izletniškega vlaka prijaviti najkasneje do srede 31. avgusta 1932 do 18. in sicer oni, ki vstopajo v Ljubljani, Celju, Mariboru pri Putniku, ostali pa pri onih ških postaj, kjer vstopajo. Priporočila se, da se pri prijavi tudi že plača vozna cena.

— Pri popajenju arterij, možgan in srca se z dnevnim uporabo male množine naravne »Franz-Josef« grenčice doseže odvajanje brez večjega napora. Znameniti učitelji klinik za notranje zdravljenje so dosegli s »Franz-Josef« vodo najboljše uspehe za čiščenje črev celo pri polstransko ohromelih bolnikih. — »Franz-Josef« grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

— O malverzaciji s čeki pri neki zagrebški banki. Priobčili smo v naši večerajšnji številki vest o malverzaciji s čeki pri neki banki v Zagrebu, katero je zakrivil sin ravnatelja dotičnega zavoda. Resnici na ljubo konstatiramo, da dotični zavod ni v nobenem oziru oškodovan, temveč trpe vsi skodo edinele inozemske banke.

— Hinko Nučič pojde k filmu. Kakor poročajo listom iz Sarajeva, je tja prišel znani slovenski igralec, član zagrebškega gledališča gosp. Hinko Nučič. Nemska filmska družba »Eidophon«, ki sedaj v Jugoslaviji snema film »Priznanje za Durmitorja«, ga je naprosila, naj prevzame v tem filmu eno večji vlog. Nučič bo baje igral vloga starega Gruića.

— Učenci bivše III. državne realne gimnazije v Ljubljani se lahko vpisejo ali na I. državno realno gimnazijo ali na II. na Poljanah, kakor je za katera bolj prikladno. Vpisovanje na I. realni gimnaziji se bo vršilo 1. in 2. septembra, na II. realni gimnaziji pa 3. septembra za nižješolce, 4. septembra za višješolce. Vsi dijaki morajo prinesiti s seboj zadnje letno izpričevalo, in potrdilo o višini letnega davka za odmero šolnine, ki jo je takoj pri vpisu plačati.

— I. drž. deklisla meščanska šola v Ljubljani. Vpisovanje za šolsko leto 1932/33 se bo vršilo dne 1., 2. in 3. septembra od 9—12. V I. razred se sprejemajo učence, ki so najmanj dovršile IV. razred osnovne šole brez slabe ocene in še niso stare 14 let. K vpisu za I. razred prinesejo učence šolski izkaz in krstni list, druge učence pa šolsko izpričevalo. Vsaka učenka dobi pri vpisu vpisnico, ki jo kolkuje s kolkom 5 Din in plača 20 Din za zdravstveni fond. Šolnine na meščanskih šolah zaenkrat ni. Popravni izpiti (završni) za IV. razred se prične dne 30. avgusta ob 8, popravni izpiti za vse druge razrede pa 31. avgusta ob 8.

— Državna meščanska šola v Zgornji Šiški. Vpisovanje se bo vršilo dne 1., 2. in 3. septembra v zdravniški sobi poleg vhoda. V prvi razred se sprejemajo učenci, ki so z uspehom dovršili IV. razred narodne šole. K vpisu naj prinesejo s seboj krstni list, zadnje izpričevalo, kolek za 5 Din in 20 Din za zdravstveni fond. Šolnine in vpisnine učenci meščanskih šol ne plačajo, dokler ne bo drugače odločeno (odlok kralj. ban. upr. IV. No. 13. 203-1—10. VIII. 1932). Popravni izpiti se bodo vršili dne 4., 5. in 6. septembra, pričetek pouka pa bo dne 7. septembra.

— Državna deška meščanska šola v Krškem. Vpisovanje v vse razrede bo dne 2., 3. in 4. septembra t. l., vsakokrat od 8 do 12 v ravnateljevi pisarni, II. nadstropje. V prvi razred se smejo vpisati učenci, ki so dovršili najmanj 4. šolsko leto brez vsake slabe ocene in ki niso stari nad 14 let. Za vpis v I. razred je potreben krstni list in šolski izkaz. V II., III. in IV. razred se morajo vpisati vsi dosedajni učenci z zadnjim izpričevalom. Pri vpisu dobi vsak vpisnico, ki jo kolkuje s kolkom za 5 Din in plača 20 Din za zdravstveni fond. Šolnina in vpisnine učenci dobe ude učence v šoli. O pričetku pouka bo vsak obveščen pri vpisovanju. Vsa nadaljnja nojasnila daie ravnateljstvo.

— Državna meščanska šola v Ormožu. Vpisovanje bo 1., 2. in 3. septembra, vsakokrat od 8 do 10. V I. razred se sprejemajo učenci, ki so končali z dobrim uspehom vsaj IV. razred osnovne šole. Popravni izpiti bodo dne 1. septembra od 8 dalje. Druga pojasnila so na uradni deski v šoli.

— Žensko strokovno učiteljske (za učiteljice obrtnih šol) je v Zagrebu in Belgradu. Vpisovanje v I. letnik se bo vršilo 1., 2. in 3. septembra. Kandidatnje morajo imeti štiri razrede srednje šole ali dovršeno žensko strokovno obrtno šolo. One, ki nimajo štirih razredov srednje šole, morajo opraviti sprejemni izpit iz srbo-hrvatskega jezika in računstva. Po dovršenem vpisovanju in po sprejemnem izpitu bo izbranih z natečajem samo 40 najboljših kandidatinj.

— Izlet na Jadransko morje ob priliki kongresa narodnih noš v Ljubljani. V ponedeljek: Dne 5. septembra ob 19 odhodi iz Ljubljane z vlakom preko Zidanega mosta, Zagreba na Sušak. — V torek: Dne 6. septembra na rojstni dan prestolonaslednika Petra ob 7.30 odhodi s parnikom Aleksandrom ali Prestolonaslednikom v Split. Na parobrodu celodnevni koncert, razne zabavne igre. Ob 20 razsvetljava na parobrodu in ognjem. Na parobrodu zajutrek, kosilo in večerja. Prihod v Split ob 21.30, prevoz v hotel in prenočišče. — V sredo: Dne 7. septembra zajutrek, dopoldne ogled mesta pod strokovnim vodstvom izlet na Marjan in ogled zverinjaka. Po obedu izlet z avtobusi na Solin in kopališče. Na povratku večerja in prenočišče. Isti večer ob 19 koncert v Splitu. — V četrtek: Dne 8. septembra ob 7 zajutrek, ob 8 izlet s parnikom v Trogir, ogled mesta, ob 11 povratek v Split, ob 12 kosilo, popoldne prosto ter izlet na kopališče, ob 19 večerja, isti dan zvečer povratek z vlakom proti Zagrebu. — V petek: Dne 9. septembra okrog 8 zjutraj prihod v Zagreb, ogled mesta in razstave ter ob 13 povratek v Ljubljano. — Vožnja z vlakom ter parnikom in avtobusi na Sušak, Split, Trogir in Solin, celodnevna prehrana in prenočišče velja skupno za vsakega udeleženca II. razreda 750 Din, III. razreda 550 Din. Prijave sprejema vključno do 30. avgusta 1932 Kongresni odbor Ljubljana—Velesjem. — Izletniški odbor.

— Juvanovo traplo najdeno. Truplo 17 letnega plesarskega vajenca Josipa Juvana, ki je v nedeljo utonil pri Zavogljah v Ljubljani, so večerj dopoldne našli komaj kakih 15 korakov oddaljeno od kraja, kjer je utonil. Truplo so v nedeljo brezuspešno iskali in so mislili, da ga je voda odplavila naprej, v resnici pa se je zapletlo v rušo pri bregu. Truplo so prepeljali v vaško mrtvašnico.

— V prepaj je padel. Resno se je ponesrečil pri nabiranju drv 31 letni kočar Franc Boštjančič s Krke. Ko je v gozdu nabiral drva, ni opazil, da se je preveč približal prepaju in je padel vanj. S precejšnjo težavo so ga ljudje izvlekli iz prepada. Boštjančič se je poškodoval po vsem telesu, dobil pa je tudi resne notranje poškodbe. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico. — Prav tako se je pri nabiranju drv ponesrečila 53 letna dinarica Ivana Lupini iz Peč. Padla je v hribu in si zlomila desno roko. — V Skofiji Luki se je pri igri ponesrečil osemletni učenček Josip Oblak. Padel je tako nesrečno, da je dobil poškodbe na glavi.

— Čudež pri Mariji Radni? Iz Temešvara poročajo listi, da Banačani iz komitatov Arad in Bihar vsako leto avgusta meseca romajo k Mariji Radni. V ponedeljek je priromalo tja tudi 11 letno deklece, ki je bilo že od rojstva nemo in kateri zdravniki niso mogli pomagati. Med molitvami v romarski cerkvi pa je deklica nenkrat zaklicala: »Marija! Matič! Poslej more govoriti, čeprav še nerodno in trdo, vendar le razumljivo. Tako listi.

— Državnoznanstvo dr. Frana Ogrina. K tej knjigi (156 strani) je izšlo Dopolnilo v drugi, povečani izdaji. Cena knjige z dopolnilom, ki obsega pregled državne organizacije in zakonskih predpisov z vsemi pravnimi ustanovami do današnjega dne, je 28 Din v knjigarnah in pri izdajatelju v Kranju. (Dopolnilu samemu 12 Din.) Knjiga je primerna in koristna za uradno porabo ter more služiti kot pregleden priročnik vsakomur, ki se zanima za vprašanja državne uprave in zakonodaje. Pripravna je tudi kot pripomoček za šolski pouk iz državnoznanstva.

— Izgornji se nesreči. Dnevno breme o nezgodah z avtomobili, motocikli in tovrstnimi vozili. Vzrok teh tako pogostih nesreč so največkrat nevezni vozniki. Knjiga Šofer in zamovozač, katero je spisal ing. Josip Štofla, obsega vsa pojasnila glede konstrukcije, delovanja in stree avtomobila kakor tudi slovar tehničnih izrazov. Opremljena je z mnogimi slikami. Ta temeljita knjiga, ki išče sebi enake v vsej strokovni literaturi te vrste, je neobhodno potrebna vsakemu šoferju, tako samovozaču in lastniku avtomobila. Cena v celo platno vezani knjigi je 140 Din, in se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

— »Franz-Josef« grenčica prijetno olajšuje bolečine zlate žile.

d V vročih dnevih občutimo izplakovanje ust z aromatično Chlorodont vodo za usta posebno prijetno. Steklenica za večtedensko uporabo Din 16.

Ptuj

Iz sodne službe. Predstojnik tukajšnjega okr. sodišča sodni svetnik dr. Foznik je nastopil daljši dopust. Zastopa ga sodnik dr. Muhič.

Požigalca imajo. Kakor smo svojčas poročali je dne 5. junija t. l. pogorela posestniku Kupčiču v Bratkovcih viničarja. Domnevali so že tedaj, da je ogenj podtaknila zlobna roka. Orožništvo je vršilo temeljite poizvedbe ter sedaj aretiralo osumljeno osebo, ki so jo oddali v zapore ptujskega okrajnega sodišča.

Prorokovalka bodočnosti. Pred sodičem se je zagovarjala ciganka Rozalija Horvat, stara 40 let, iz Murske Sobote doma, ker je oškodovala več oseb s tem, da jim je prorokovala bodočnost in pri tem izvajala denar. Med oškodovanimi je tudi neka gospodična, od katere si je »izposodila« zlat prstan, Prstan so pozneje orožniki pri aretaciji v Dražnicah res pri njej našli. Sodba se glasi na sedem dni zopora, po prestani kazni pa sledi izgon.

V Dijaškem domu se je za prihodnje šolsko leto določila znižana hranarina za Din 6000 letno. Razen tega se bo razpisalo deset mest za letno hranarino Din 5000. Ta mesta se bodo podelila predvsem višješolcem od tega do polovice dijakom Slov. Krajine. Prošnje s premoženjskimi podatki in podatki o učnem uspehu je predložiti zavodnemu vodstvu do najkasneje konca avgusta t. l.

Trbovlje

Na tukajšnji meščanski šoli bo vpisovanje v vse razrede dne 1. in 2. septembra. Pri vpisu mora vsakdo plačati 20 Din pristojbine za zdravstveni fond in kolek 5 Din za vpisnico. Ponavljalni izpiti se bodo pričeli 30. avgusta ob 8.

Uganka. V »Slov. gospodarju« piše nek dopisnik, da bere v časopisih, da dosežejo na sejnih v Ljubljani in Kranju voli ceno 5 in 5.50 Din, pri nš pa 2 in 3 Din za kilogram. Pa je meso v Ljubljani po 8 Din, pri nas pa po 10 Din. Kdor bi znal razložiti to razliko, naj se oglasi. Ker tudi za Trbovlje velja, smo radovedni na rešitev.

Neprijeten duh ust

Nočem zamuditi poročati Vam, da odkar uporabljam Vašo zobno pasto »Chlorodont« nima samo lep belih zob, temveč sem se rešil tudi neprijetnega duha ust. Vaš Chlorodont bom kar najh. j. priporočil. Dr. V. Lj. ... Zahtevajte zato samo pristno Chlorodont zobno pasto, tuba Din. 8.— in Din. 13.—, ter zavračajte vsak nadomestek.

Kaj pravite?

V rokah imam list, ki se imenuje »Radniško Jedinstvo«, »neodvisen delavski list«, ki izhaja enkrat na teden v Belgradu. Ne vem, koga zastopa ta list, iz vse njegove vsebine sem mogel razbrati le, da se bori z vso silo proti sodrugom, ki vladajo v belgrajski Delavski zbornici. Ker pa me razmere po vseh delavskih zbornicah v državi zelo zanimajo — saj se delavec mora zanimati za take zadeve — sem list bolj natančno prebral in odkril marsikaj, kar me je presenetilo.

Na tretji strani sem pod naslovom »Zašto se bore komoraši?« bral neki račun, ki ga je 30. julija 1931 predložil tajnik Delavske zbornice Luka Pavičević, kateri je predložil tudi priznanico za 26.490 Din in 18 par. Ta znesek je Pavičević prejel »iz blagajne Delavske zbornice za polne stroške in dnevnice v Zenevo kot strokovnjak na XV. mednarodno konferenco dela v Zenevi«. V računu, ki je dobesečno objavljen, se glasi: »Ta račun je enak računu potnih stroškov in dnevnice delegatov, g. Bogdana Krekića in strokovnjaka dr. Zieka Topalovića, katerih stroške nosi država.«

Razume se, da je »Radniško Jedinstvo« to objavilo le zato, da udari po »komoraših«, kakor nazivajo sodruge, ki vladajo v belgrajski Delavski zbornici, ki so za čas od 23. maja do 21. junija, torej za dobo 28 dni prejeli 26.490 Din in 18 par, kar v teh časih res ni malo, pa najsi se delavec vozi z orientekspresom iz Belgrada v Zenevo na mednarodno delavsko konferenco.

Na šesti strani se list peča z delavskimi razmerami v Krki, kjer dela do 3000 delavcev. Delavske plače so znižane, pa se ne izplačujejo v redu. Po 2—3 mesece delavci ne dobe plate. »V skladišču ni za delavce živil. Pač pa je dovolj moke, katero prodajajo delavcem po nabavni ceni, to je po 1.50 Din drožje kakor je po trgovinah. Izgorjevane moke pa rudarjem rudnik ne daje, češ, da je ni. Odkod pa je moka, katero rudnik rudarjem prodaja za drag denar?« Na koncu tega poročila sledi napad na »komoraše«, češ, da so oni krivi razsula med delavstvom.

Na osmi strani pa med oglaš berem 1/2 strani obsegaajoče vabilo na izredni občni ... Kdo od bralcev tega lista se bo tega obnega zbora udeležil, ne vem: Ali komoraši ali njihovi nasprotniki? Vsekakor pa je vse to čudna reč. Zato sem jo zapisal, da mi pojasnite to kolobocijo, ki ni samo gola kolobocijo.

Dravsko polje

Sv. Lovrenc. Tukajšnje katoliško prosvetno društvo je proslavilo 25 letnico svojega plodnosa prosvetnega delovanja z uspeho uprizoritvijo »Miklova Zala«, ki je zbudila obilo zanimanja doma in v sosednjih župnijah. Igra je bila prepričevalna podana. Zato gre zasluženo priznanje domačim igralcem in igrkam, zlasti pa domačemu dijaštvu, ki je vse priprave poštvalno vodilo. Želimo društvu v novem četrstletju vedno lepših uspehov.

Vojnik

Osebnost. Naš gospod kaplan Ocvirk Alojzij je prestavljen na Muto v dekaniji Marenberg. Kakor je to velik udarec za Vojnicane, ki so gospoda kaplana v času njegovega dolgoletnega službovanja v fari v resnici vzljubili, tako ne moremo dovolj čestitati prebivalcem na Muti k novemu kaplanu, ki je znan goreč duhovnik, vnel častilec Matere Božje in velik pospeševatelj pospeševanja družin v čast Presv. Srcu Jezusovemu. — V Vojniku je bil gosp. kaplan Ocvirk točno 4 leta. V tem času je bil nekaj časa tudi provizor obširne vojniške župnije. Več mesecev je sam z dvema upokojenima župnikoma upravljal župnijo. Kljub temu pa je gosp. kaplan Ocvirk vedno še našel časa za udeleževanje na prosvetnem polju. V času svojega službovanja v Vojniku je poživil tudi fantovsko Marijino društvo, ustanovil je Marijin vrtec za otroke, v katerega je takoj ob začetku bilo sprejetih 250 otrok. Zaradi vsega tega tako vnetega in živahnega udeleženja bomo gosp. kaplana Ocvirka pač težko pogrešali v Vojniku. Želimo prijaznemu gospodu tudi na novem mestu takih uspehov! — Za novega kaplana pride v Vojnik č. g. Cepin Martin, ki je doslej služboval v Št. Vidu pri Planini.

Gasilno društvo v Skofljivasi lepo napreduje. Zadnje nedelje je bil blagoslovljen novi avtomobil, ki ga je društvo nabavilo za svoje potrebe. Blagoslovitvene obrede je izvršil vojniški župnik Lasbacher. Društvu k napredku čestitamo ter želimo še novih uspehov!

Radio

Programi Radio-Ljubljana

Petek, 26. avgusta: 12.15 Plošče. — Dnevne vesti. — 13.00 Čas, plošče, borza. — 18.00 Salonski kvintet. — 19.00 Nekaj za starše (Pero Horn). — 19.30 Gospodinjina ura (gđd. Humekova). 20.00 Plošče. — 20.30 Prenos iz Belgrada. — 22.30 Čas poročila, plošče.

Sobota, 27. avgusta: 12.15 Plošče — 12.45 Dnevne vesti — 13.00 Čas plošče — 18.00 Salonski kvintet — 19.00 Gimnastične vaje (Ula-ga) — 19.50 Zabavni kottiček (Mirko Kragelj) — 20.00 Pevski koncert ge. Negro-Hrastova) — 20.50 Prenos plesne glasbe iz Bleda — 21.50 Salonski kvintet — Vmes časovna napoved in poročila.

Drugi programi

Sobota, 27. avgusta: Zagreb: 20.30 Operetna glasba radio ork. — 22.40 Jazz. — Milano: 20.45 Varietejski program — 22.00 Plesna glasba. — Barcelona: 20.05 Instrumentalni koncert — 21.50 Radio orkester — 22.00 Igra. — Stuttgart: 20.00 Prenos zj Gustav-Adolfove proslave — 20.50 Kabaretni program, prenos iz berlinske radio razstave — 22.45 Nočna glasba. — Toulouse: 21.00 Večerni koncert — 22.00 Vojaška godba — 23.00 Pestra glasba — 0.05 Angleška glasba. — Berlin: 20.00 Kabaret 22.00 Poročila, sport, koncert. — Belgrad: 20.50 Vokalni koncert — 21.00 Koncert orkestra kraljeve garde — 22.40 Plesna glasba. — Rim: 20.45 »Siciljski večer« melodrama. — Beromünster: 20.00 Koncert baselskega glasbenega društva — 21.45 Plesna glasba s kabaretnimi točkami. — Langenberg: 20.00 Gustav-Adolfovo leto 1932 — 20.45 Koncert — 24.00 Jazz. — Praga: 19.50 Večerni koncert — 22.20 Moravska Ostrova. — Dunaj: 20.00 Kabaretni večer — 22.20 Plesna glasba. — Budapest: 20.00 Koncert orkestra — Koncerte 21.50 Ciganska glasba.

Smola treh veslačev

Tragikomičen konec izleta veslačev na Savi

Litija, 25. avgusta.

Ker je v nedeljo hudo pripekel in je težka soperica pritiskala, je seveda pol Litije odšlo v hladne savske valove iskat ohlajenja. Ze par let goji litijska mladež z uspehom veslaški sport, posebno v takozvanih sandolinih »čolnčkih«. Pa so si to nedeljo popoldne zamislili mesto v v hribe, s sandolinami po hladni Savi iz Litije v Zagorje na sportni dan trije navdušeni hribo-lazci in fotoamatjeri. Hitro so rekrvirali tri čolnčke in popoldne odrinili prav veseli proti Zagorju. Ze na Savi je prvega dohitela nesreča, da se je s čolnikom prevrnil. Sam se je komaj rešil na obalo, njegovo obleko pa sta rešila ona dva v svojih čolnih. Za nadaljnje veslanje je seveda prvega ponesrečenca takoj minilo veselje ter je ostal kar lepo na Savi, kjer se je opomogel od prestanega strahu. Druga dva pa sta jo kar korajžno naprej »subrisal« v ozko savsko sotesko proti Renkam, kjer prežijo na splavarje nevarne skale. Ko sta priveslala do teh slapov, so vrtinici z njunima čolnikoma napravili kratak proces ter oba prevrnili.

Res s težko mujo sta se oba ponesrečenca rešila na suho, pri tem pa sta bila oba ob vso obleko in denar. Za silo sta potem dobila pri kmetu v Renkah obleko, da sta potem odšla na Savo, odtod pa z večernim vlakom domov v Litijo.

Koledar

Petek, 26. avgusta: Zeferin, papež; Bernard Oliški, spoznavalec.

Novi grobovi

† Gđd. Mina Frtin. Umrla je na Brezjah gđd. Mina Frtin, sestra g. Ignacija Frtina, župnika v pok. Kljub visoki starosti je še vedno gospodinjila g. bratu in smrt jo je zasela sredi dela. Lep in velik pogreb, katerega se je udeležilo nad 20 duhovnikov, je pričal o splošni priljubljenosti pokojnice. Naj počiva v miru, preč. g. Frtinu pa naše iskreno sožalje.

† Alojzij Trobej. Iz Soštanja: V četrtek, dne 25. t. m. je po dolgi in hudi bolezni umrl g. Alojzij Trobej, šolski upravitelj v pokuju. Pogreb bo v soboto 27. t. m. ob 4 popoldne.

† Na Jesenicah, na svojem domu na Cesti na Golico je po dvodnevem bolehanju umrla gospa Bizjakova, mati gostilničarke v Kerkovem prosvetnem domu. V sredo dopoldne so jo pokopali na jeseniško pokopališče. Pokoj njeni duši, preostalem naše sožalje.

Osebnost

— Iz našega srednjega šolstva. Oslavko na državno službo s koncem avgusta je podal po osemletnem službovanju prof. dr. Stanko Leben, ki je bil po službeni potrebi premeščen iz Ljubljane v Cuprijo. Dr. Leben je tajnik ljubljanskega Pen-kluba in znan odličen poznavalec romanskih jezikov in slovstev. Tisoči ga poznajo kot prvostopskega učitelja francoščine in italijanščine iz ljubljanskega radia.

— Iz ljubljanskega preiskovalnega zapora je bil izpuščen gosp. Franc Potočnik, občinski odbornik občine Rova pri Domžalah. Postopanje po členu 3. zakona o zaščiti države je proti njemu popolnoma ustavljeno.

— Premestitve in imenovanja v sodno pisarniški službi. Premesteni so: viš. pis. oficijal Anton Ukmar iz Novega mesta in kancliser Fran Tumpej iz Kranjske gore, oba k deželnemu sodišču v Ljubljani, kancliser Ivan Majnik iz Kostanjevice in pis. oficijal Ivan Vrančič iz Višnje gore, oba k okrož. sodišču v Novem mestu, dalje pis. ofic. Rafael Gruden iz Dol. Lendave na Vrhniko, kancliska Terezija Kronabethvogel z Vranskega v Skofjo Loko, viš. pis. oficijal Josip Kontelj iz Kranjske gore v Krško, kancliser Janez Zagar iz Murske Sobote v Rogatec. Imenovani so za sodne kancliste sodnopisarniški pripravnik(ce): Vera Regaljševa v Ljubljani, Ljudmila Zupančičeva v Novem mestu, za Radovljico Slavko Jerančič iz Cerknice, Ana Čvetkovič v Laškem, za Kranjsko goro Zdravko Baumgartner iz Trzica, dalje žandarmerijski naredniki: Anton Šorec za Vrnsko, Franc Šifer za Višnjo goro in Martin Cetin za Dolnjo Lendavo. Za pisarniške pripravnike na področju višjega deželnega sodišča so postavljeni: Fran Gregorčević, paznik moške kaznilnice v Mariboru, Josip Horvat, jetniški paznik v Ljubljani, Ivan Berčič, zvičničnik v Skofiji Loki, Benedikt Pečnik, zvičničnik v Litiji, Fran Ralca in Josip Stalcer, zvičničnika v Mariboru, Vinko Jeločnik, zvičničnik v Ljubljani, Srečko Podhovanik, zvičničnik v Ptujju in Janja Poterč, dnevničarka, dodeljena pravosodn. ministstvu v Belgradu.

Ostale vesti

— Prošenje pri Treh Farah. Občinstvo opozarjamo, da bo v nedeljo prošenje pri Treh farah pri Metliki. Na to najimenujete belokranjsko prošenje se pripravljajo, kakor žujemo, veliko število ljubljancanov, ki bodo tja odšli dolno že v soboto.

— Treznostni kongres na Kumu dne 28. avgusta 1932. Za treznostni kongres vlada povsod veliko zanimanje. Iz Ljubljane bodo prišli dijaki in visokošolci, z Jesenice kovinarji, iz Kranja tkalci, rudarji iz Sent Janža, Hrastnika, Trbovelj in Zagorja, delavci iz vseh celjskih tovarnen, iz Št. Pavla ob Prebrodu in iz Zabukovce. Brezposelni bodo dobili brezplačno kosilo, na računju bodo pekli teleta, na predvečer bo gorel velik kres in bengaličen ogenj bo razsvetljeval cerkev sv. Neže in sv.

Če se smeje vsa vas...

Prav posebej povemo, da ta zgodba ni nika-kršna moderna pravljica in da je posneta po resnem znanstvenem poročilu. — Prav zares vzbuja danes pozornost, če se ljudje smejejo. Glasen in prisrčen smeh pač ne spada v tegobno razpoloženje sedanje gospodarske krize. Zato so tudi na Japonskem resni in zamišljeni obrazi v veliki večini. Japonec se sploh ne zna glasno smejeti. On se le smehlja in heheta sam zase. Pa so pred kratkim odkrili v bližini mesta Tokio vasico, ki je že noč postala znana po vsej državi. Vaščani so se namreč smejali po ves dan in smejali tako glasno, da je postalo pozorno nanje celo oko postave. Ker je Japonska moderna in po evropskem načinu obvladana država, so se visoki oblastniki čudili, zakaj se vsa vas zvestih državljanov že nekaj tednov neprestano samo smeje, smeje. Čudno se je vsem zdelo zlasti zato, ker vaščani za smeh niso imeli niti najmanjšega razloga.

Ker je, kakor smo že omenili, Japonska moderna država, je višja oblast poslala v vas posebno komisijo, ki naj bi preiskala neznane razloge za smeh. Komisija je prišla v vas, uradni gospodje so kazali resne obraze in začeli preiskovati čudoviti smeh. Tri dni niso dali nobenega glasu od sebe, četrti dan pa so klicali iz Tokia po telefonu predsednika komisije in hoteli od njega zvedeti poročilo. Predsednik je prišel na telefon in ko ga je uradnik v Tokiu pozval, naj poroča, se je predsednik začel tako glasno in prisrčno smejeti v telefon, da je bil uradnik v Tokiu prepričan, da ima opravka s čarovnijo. Hitro so poklicali vso »znorelo« komisijo nazaj v Tokio, vas pa se je smejala naprej.

Ker torej uradni oblasti ni uspelo, da bi prodrla v skrivnost smejoče se vasi, se je lotila zadeve akademija znanosti v Tokiu. Prodrlo je namreč

prepričanje, da se vaščani čudovite vasi gotovo ne smejejo le zato, ker se jim tako dobro godi v današnjih težkih časih. Zato so poslali univerzitetnega profesorja Matsuro v vas in ga naprosili, naj skuša dognati, kaj povzroča smeh vaščanov. Osem dni je bival profesor v vasi in je bil še vedno resen. Deveti dan pa je pri obedu jedel jako dobro in okusno salato iz gob. Te gobe so bile v vasi najbolj priljubljena jed. Komaj je popravil prve grizljave salate, se je že začel hehetati, kar gotovo ni bilo lepo in ni pristojalo tako resnemu znanstveniku. Ko je pojedel še več salate, se je začel režati tako, da so celo kmetje, ki so ga poslušali, začeli zmagovati z glavami. Ko se je profesor koučno nasmejal, pa se je spravil s svedom znanosti nad ta smeh. Kmalu je ugotovil sledeče:

V bližini vasi je na prav mnogih krajih rastle posebna vrsta gob, ki je vplivala zaužita na človekovo živčevje tako, da se je zdel človeku ves svet lepši in prijetnejši. Če je človek zaužil nekoliko večjo množino teh gob, se je moral smejeti, in če je pojedel le tri gobe, se je moral smejeti kar celih 24 ur.

Profesor Matsura je objavil sedaj stvarno znanstveno razpravo o tej »gobi smeha«. Goba, ki jo zaužije človek, začne delovati že po nekaj minutah. Če pa zaužije človek prevelike množine, ga pa napadejo celo krči, ki kljub temu, da so krči smeha, niso več prijetni. Ameriška kemična industrija se je za to gobo že začela zanimati, kar za sedanje razmere, v katerih najbrž nobenemu Američanu ni mnogo do smeha, ni nič čudnega. — To gobo bi priporočili tudi našemu gledališču. Navadno imamo zelo slabe komedije in ljudje bi se gotovo smejali bolj od srca, če bi jim med odmorom ponudili malo »salate za smeh«.

Papež na počitnicah. Papež Pij XI. bo koncem avgusta odšel na počitnice v Castell Gandolfo, kjer so od srede 17. stoletja do l. 1870. bili papeži vsako leto na počitnicah. Papež Pij XI. pa bo ostal v Castell Gandolfo le malo časa.

Z zvoncec od kolesa nad leva

Prav čudovito srečanje z levom je doživela v zapuščenih pokrajini južne Afrike mlada sestra usmiljenka — Angležinja Muriel Painter. Ko se je peljala s kolesom v precej oddaljeno vas, v kateri so prebivali črni domačini, je zgrešila pravo pot. Šele tedaj, ko je že prav daleč zašla, se je zavedla, da gre v napačno smer. Hitro se je obrnila nazaj, vendar jo je začela loviti noč, še preden je mogla priti do prve naselbine. Vprav miralo se je, ko je vozila po precej gostem gozdu. Stopila je s kolesa in šla raje peš, zakaj po slabi poti v mraku ni mogla več voziti. Na pokrajino je legala po vročem dnevu gluha tišina, ko je sestra začela skoraj tik sebe strahovito rjojenje. Nekaj trenutkov za tem pa se je prikazal pred grmovjem velikanski lev. Kakih deset korakov pred sestro se je ustavil lev in strmel vanje. Sestra sama ni vedela, kaj bi počela. Kot bliski so ji švigale misli po glavi in še naprej ji je prišlo na misel, da bi hitro skočila na kolo in zbežala. Vendar se ji je zdelo to nevarno, saj bi se morda vprav zaradi tega pognal za njo. Še preden se je mogla vse dodobra premisliti, pa ji je roka ušla in zvonec na kolesu je močno zazvonil. Med vsem tem je sestra mehanično korakala naprej in ko je lev zaslišal zvonec, je močno zatulil in se umaknil nazaj v gozd. Morda se je ustrašil zvonca, morda pogumne sestre, ki je nevedoč kaj dela, šla naravnost proti njemu. Prestrašena sestra se je zaradi tega zopet zavedla in skoraj ves čas pogumno zvonila. Zakaj videla je, da lev ni zbežal, ampak korakal vzporedno z njo za grmovjem, ker se je bal slabotnega glasu zvonca.

Skoraj pol ure sta tako korakala, skoraj drug ob drugem, in sestri se je zdel ta čas neskončen. Končno je zagledala sestra v daljavi lučko in ko je zaklicala, ji je odgovoril glas. Tedaj pa je lev izginil, sestra pa je zavpila: »Pazi se in beži kolikor moreš, lev je v bližini!« Lučka je kmalu nato izginila, sestra pa je prišla po nekaj minutah v zamorsko vas. Ko se je drugo jutro po isti poti vrnala, je zapazila v grmovju ob cesti nekaj človeških kosti in svetiljko. Nesrečneža je raztrgal lev, ki se je bal zvonca na kolesu.

Schobrov naslednik. Dosedanji podpredsednik dunajske policije, dr. Franc Brandl, bo najbrž prevzel mesto policijskega predsednika za umrlim dr. Schobrov.

Tihi topovi

Pred kratkim so delali v Italiji poskuse z novimi, skoraj neslišnimi topovi. Italijanska inženjerja de Luce in Guerra sta napravila poseben izum, ki omogoča, da se pri topu, ki strelja, ne vidi dim in skoraj ne sliši pok. Poskusno streljanje je bilo v Ansaldo — ladjedelnici v Puzzuoli v Italiji. Pri streljanju so bili navzočni številni vojaški in tehniški strokovnjaki. Prve poskusne strele so oddali s 75 milimetrovskim topom. Pri teh topovih nastane pri streljih navadno močan oblak dima. Sedaj pa se je pokazala le ozka bela meglica, ki je po nekaj sekundah izginila. Sicer silni pok topa se je zmanjšal na čuden šum, ki je bil podoben močnemu udarcu s kladivom. Ta pok se je čul komaj nekaj sto metrov daleč in ribiči, ki so bili 300 metrov proč od obrežja, niti najmanj niso slišali, da bi kdo streljal. Uspeh poskusnega streljanja je bil tako velik, da so strokovnjaki navdušeno ploskali izumiteljema in ju celo objemali. Prav taki uspehi so se kesneje pokazali tudi pri topovih z večjim kalibrom. Kolikor je znano, je naprava, ki duši pok in dim, prenosna in se more pritrčiti na vsak top. Kako deluje in kakšna je, seveda ne vemo.

Stoletnica injekcijske brizgalke

Danes zdravimo že skoraj vse stvari z injekcijami. To, kar so bile pred 50 leti razne kroglice in druga taka zdravila v zdravilstvu, to so danes injekcije. Letos obhajamo stoletnico, odkar so iznašli brizgalko za injekcije. Iznašel jo je francoski zdravnik Charles Gabriel Pravaz, ki jo je splošno uporabil sicer v druge namene. Kmalu pa so jo začeli uporabljati za vbrizgavanje mamilnih tekočin pod kožo.

Gad povzročil dvojno smrt

V bližini Košic na Češkoslovaškem je obdeloval polje kmet Štefan Hovan. Pri delu mu je pomagala njegova sestra. Po nesrečnem naključju je pilil Štefan v roko gad. Ker je Štefanu roka močno zatekla, mu je sestra rano narezala z nožem in mu izsesala iz rane kri. Oba sta se srečno vrnila domov, kjer ju je pregledal zdravnik in poslal v bolnišnico. Nesreča je hotela, da nista mogla takoj najti voza, ki bi ju peljal v bolnišnico. Kmet Štefan je umrl še preje, preden je prišel voznik, njegova sestra pa je umrla na prevozu v bolnišnico.

Flameci v spomin v vojni padlim. Te dni se je zbralo 250.000 Belgijcev Flamecev pred 50 m visokim nagrobnim spomenikom, postavljenim v spomin vsem Flamecem, ki so padli v svetovni vojni. Veliki spomenik stoji pri Dixmuidenu ob Yseri in Flameci so porabili veličastno zborovanje, da so manifestirali za popolno svobodo in enakopravnost Flamecev.

V jadrnici čez Atlantski ocean

Pet ameriških akademikov z univerze Princetown je odjadralo 6. julija iz Massachusettsa v 15 m dolgi jadrnici. Vzeli so s seboj za sedem tednov hrane in hoteli prejadrti Atlantski ocean. 22. avgusta so v resnici prijadrali v Tanger v severnem Maroku v Afriki. Napravili so res drzno potovanje, ne da bi imeli na krovu kake moderne aparate, s katerimi bi mogli natančno določiti, v katero smer plovejo. Vse, kar so imeli, je bil navadni ladijski kompas in ko so jadrali, so skušali ves čas pluti v ravni črti proti Evropi.

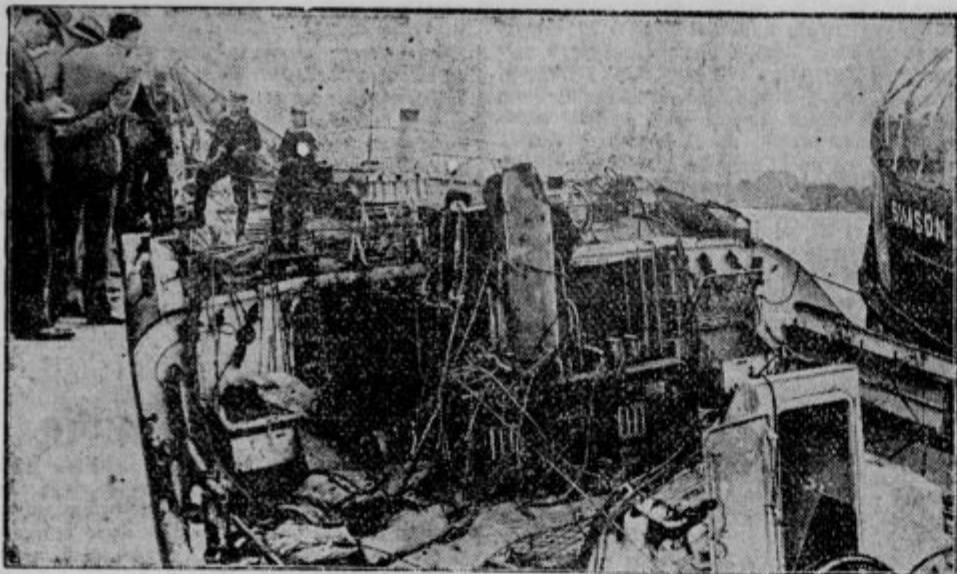
Odkritja na izsušenem Zuiderskem jezeru

Pri izsuševanju zadnjega dela Zuiderskega jezera, tako zvanega Virinškega morja, so delavci našli ostanke vasi, ki so se že pred najmanj tisoč leti pogrezle v morje. Iz razvalin so našli zlasti lepe lonce, ki so bili najbrž narejeni okrog l. 1000. do 1250. po Kr.

★
»Kaj, 60 Din hočete na dan za tole sobo?«
»Seveda; pomisliti morate, kako krasen razgled imate s teh oken.«
»Prav lahko mi spustite dva kovača! Saj morate upoštevati, da sem kratkoviden.«

»Oprostite, ali spadate morda vi k moštvo tistele jadrnice?«
»Ne, mi smo lastniki. Moštvo pa pometta krov.«

Razdejana »Niobac«. Dvignjena potopljenja šolska ladja »Niobac« je na krovu prava razvalina. Sicer pa ladja ni mnogo trpela, kljub temu, da je dvigalna ladja vlekla »Niobac« dolgo časa pod vodo in včasih celo po morskem dnu.

Polenovka in slaniki mesto vstopnine

Pred kratkim je lastnik nekega cirkusa, ki je potoval s svojim cirkusom po vzhodni obali Danske, prišel do ribiških vasi, v katerih je prirejal na večer cirkuske predstave. Kljub temu, da je delal veliko in kričečo reklamo, so bile prve večerne predstave brez obiskovalcev. Lastniku cirkusa se je zdelo to zelo čudno in ko je spraševal, zakaj ljudje ne hodijo v cirkus, je zvedel, da bi ribiči že radi prišli v cirkus in si ogledali zanimive predstave, če bi imeli denar. Denarja pa nimajo, ker zadnje čase ne morejo več tako prodajati rib, ki jih nalove, kakor preje. Pa si je izmislil lastnik cirkusa nekaj drugega. Ljudi, ki so bili pri njem v službi in tudi živali je moral hraniti. Hrano pa je vedno kupoval v najboljših trgovinah. Dal je razbobnati, da za obisk cirkusa ribičem nikakor ni treba denarja in da cirkus sprejema mesto vstopnine v denarju tudi ribe. Najboljši sedeži so stali po najnovejšem razglasu eno polenovko ali pa poldrug kilogram slanikov. Srednje dober sedež je stal le še kilogram slanikov. Najslabši sedeži so stali pol kilograma, stojišča pa četrt kilograma slanikov.

Razglas lastnika cirkusa je imel sijajen uspeh. Na večer se je pred cirkusom kar trlo ljudi, ki so nosili s seboj same ribe. Lastnik cirkusa je dal pri blagajni postaviti več z ledom in vodo napolnjenih ogromnih kadi, v katere so blagajničarke metale mesnati »drobiž«. V pol ure so bile velike kadi polne, cirkuske klopi pa zasedene. Vsi so bili na mestih in lastnik cirkusa je bil že v areni, kjer je

hotel pozdraviti obiskovalce, ko je pritekla za njim uslužbenec in mu povedal sledeče: »Gospod ravnatelj, kaj naj napravimo? Zunaj stoji še nekdo, ki hoče vstopnico, katero bi rad plačal s tjuhlenjem. Seveda je tjuhlenj mnogo več vreden in bi mu morali vrniti precej drobiža.« Lastnik cirkusa je skočil hitro k blagajni in pomagal »zmenjati« tjuhlenja. Vzel je živega tjuhlenja, dal možu najboljšo vstopnico, za katero so mu postavili prav poseben časten sedež, hkrati pa je dobil od lastnika nazaj še »drobiž«, in sicer polenovko in pet kilogramov slanikov. Takoj nato pa se je začela predstava, ki je navdušila vse gledalce. Vse naslednje večere je bil cirkus nabit poln, živi tjuhlenj pa je dobil okrog vratu pisan trak in je kmalu začel nastopati pri cirkuskih predstavah kot največja zanimivost.

Rekord v pisanju

Danes zna že vsak pisati in prav gotovo pišemo mnogo preveč, zlasti nepotrebnega v času kisljih kumarov. Tiskarniški vajencec Neki pa je v Berlinu hotel doseči prav poseben rekord. Hotel je napisati čim več besed na navadno dopisnico. Tako je pred nekaj leti napisal 8442 besed na dopisnico in s tem dosegel svetovni rekord. Lansko leto pa mu je rekord odvzel neki Španec, ki je napisal na razglednico 9000 besed. Izguba naslova rekorderja je tiskarniškega vajenca tako bolela, da se je znova lotil drobnega pisanja na dopisnico. Celih 17 ur je pisal na eno samo dopisnico in spravil nanjo 10.111 besed. Le škoda, da mu ta svetovni rekord ni povrnil niti stroškov, ki jih je imel, ko je kupil dopisnico.

Ciklon v Nemčiji. V okolici Harburga v Nemčiji je te dni divjal vihar, ki je bil tako silen, da je raval drevesa in razkrival hiše.

Tehnična vprašanja k izvozu sadja

V zadnjih letih je postal izvoz sadja važna postavka našega izvoza. Posebno naši kraji so imeli od tega lepe dobičke. Kakovost našega sadja je zaslovela tudi v tujini. Do sedaj pa je bilo pri nas le malo sadjarjev, ki bi sadjarstvo gojili kot glavni vir dohodkov. Skrb za sadje je bila celo na večjih posestvih stranskega pomena. Uspeh pridelka je bil v glavnem prepustčen naključju narave, če je bila letina slaba, so bili tudi dohodki temu primerani. S to tolažbo so se prizadevali večinoma polozalazi.

Kakor v marsikateri drugi stvari, tako je bila tudi glede sadjarstva Amerika kačipot k novim načinom in sistemu gojenja sadja. O tem prinaša zanimive podatke mesečnik »Technik und Wirtschaft«, ki primerja ameriške in nemške razmere na tržišču jabolk. Vsebinska članka ni samo zanimiva za sadjarje, temveč za vsakega, ki se zanima za razvoj našega gospodarstva.

Primeri statistike kažejo, kako temeljito je proučevanje teh vprašanj v inozemstvu in kako potrebna je točna statistika o pridelku in izvozu. Iz naslednjega sestava je razvidno število sadnega drevja v Ameriki in Nemčiji.

Vrsta drevja	Nemčija	Združene države
jabolka	51	115
česplje	45	20
hruške	23	14
čresnje	14	10
brezve	—	14
pomaranče	—	66

Številke se nanašajo na število sadonosnih dreves v milijonih. Za Nemčijo so številke le približne.

Od 134 milj. sadnih dreves ima Nemčija samo 34 milj. po sadnih plantažah, ki se bavijo izključno s sadjarstvom. Nemške razmere moremo brez večjih sprememb primerjati z našimi, dočim so bistveno različne od ameriških. Tam obstojajo velepodjetja, ki se samo bavijo s pridelovanjem sadja. Seveda se ugodno podnebje Kalifornije ne more prenesti v naše kraje, vendar pa so Amerikanci tudi pod manj ugodnim podnebjem s pomočjo tehnike in skrbnega obdelovanja znatno izboljšali pridelke. Izenačili so tudi neugodno razmerje med takozvani dobri in slabimi letinami in s tem izenačili tudi cene. Posebno na tržišču jabolk jim je to izredno dobro uspelo, tako, da se čuti konkurenca ameriškega jabolka celo že v Evropi.

V Nemčiji imajo približno 6000 vrst jabolk, pri nas jih morda ne bo toliko, mnogo manj pa tudi ne. Skoro vsak kraj ima svojo posebnost. V Ameriki pa odpade 71% celokupnega pridelka na 15 vrst, ki imajo skoro enako velikost ter zelo podobno zunanost. Naša jabolka pa imajo razne velikosti in zelo različno zunanost. Standard-tip ameriškega jabolka ima živo barvo. V sled tega upliva dosti bolj privlačno na kupca, kakor naše vrste jabolk, ki nimajo teh prikupljivih barv in proti poškodbam niso tako odporne. Amerikanci namreč goje slajše, odpornije vrste, pri nas pa se smatra kot dobro jabolko ono, ki je nekoliko kislo. Radi tega pa so naša jabolka silno občutljiva ter prično hitro gniti. Vse navedene okoliščine so za shranjevanje, prebriranje in prodajo jabolk odločilnega pomena.

Na kontinentu je v jeseni zadostna ponudba kvalitetnega sadja, ki seveda upliva na cene. Sadjarji, ki denar rabijo, nočejo se običajno prevzeti zavarosti zadrževanja zaloga sadja v skladišču, kjer bi se mogle pokvariti na ta ali oni način. Večina sadjarjev od danes nima niti primernega skladišča za daljše shranjevanje sadja. Prišlijeni so tedaj, sadje oddajati konsumentu čim hitreje, da pridejo hitro do denarja ter se izognejo morebitnim izgubam.

Okrog Božiča, ko je želja po svežem jabolku največja, ugotovimo, da so se zaloge v naši kleti pokvarile. Ob takem času se pojavi na sadnem trgu (posebno v onih deželah, ki imajo živahno trgovino za Ameriko) rdeče ameriško jabolko, ki je sveže in nepokvarjeno in doseže radi tega dobre cene. Koliko množine teh jabolk se uvažajo, je razvidno iz sledečega:

V Nemčijo so uvozili:
1. 1930. 243.754 ton jabolk v vrednosti 74 milj. RM (692 milj. Din).
1. 1931 118.535 ton jabolk v vrednosti 50 milj. RM (650 milj. Din).

Radi točnega opazovanja tržnih pojavov na kontinentu pride ameriško sadje na trg vedno tedaj, kadar je mogoče doseči najugodnejše cene. K temu pripomore tudi hitra in točna poročevalska služba ameriških konzularnih agentov.

Velike medsebojne razdalje ameriških držav so bile najboljša šola za primerno postopanje s sadjem, da se ne pokvari in da ostane sveže. Razni tehnični pripomočki, hladilni vozovi na železnicih in velike javne kakor tudi zasebne hladilne naprave, v katere se spravljajo zaloge sadja

do ugodnih prodajnih priložnosti, so postale vzorne. Za naše razmere so posebne važnosti hladilni vozovi, ki omogočajo dosti cenejši prevoz z navadnim tovornim vlakom, kot pa brzovozno blago z osebnimi ali brzimi vlaki. V Ameriki so to že zgodaj spoznali ter 1. 1924 imeli 123.500 hladilnih vozov.

Zanimivo je primerjati obseg ameriških in nemških hladilnih naprav. Amerika je imela leta 1927. 1263 hladilnic s prostornino 20.477.000 m³, dočim Nemčija dve leti kasneje 30 hladilnic s prostornino 650.000 m³. Amerikanci so spravili v hladilnice 1. 1929. 17% celokupnega pridelka jabolk. Seveda postanejo hladilnice rentabilne šele tedaj, ako se tam ne shranjuje samo ena vrsta sadja temveč tudi zelenjava in drugi poljski pridelki.

Bistvena razlika med Ameriko in Evropo obstoja v tem, da se nahajajo v Evropi hladilnice samo po največjih mestih, dočim so v Ameriki hladilnice mnogo manjše ter večinoma po deželi.

Vedno večja konkurenca na tržišču in zahteva boljše kakovosti blaga, ki prihaja na trg, bo prej ali slej tudi naše sadjarje prisilila, da se bodo bavili s temi vprašanji. Najlažja rešitev bo s pomočjo združenih organizacij, ki bodo zgradile primerno hladilnice ter oddajale prostor članom v najem. Le na ta način bo mogoče regulirati neenakomernosti na trgu ter izboljšati cene pridelkom doma in inozemstvu. Za prevoz sadja in zelenjave po zimi bo treba seveda kurjene železniške vozove.

Ugodnosti pa bi imel od tega tudi konsument, ki bi bil tedaj brez skrbi, da dobi res dobro, nepokvarjeno blago, ki ostane sveže nekaj časa tudi še v domači shrambi.

Sadjarji v Nemčiji sicer trde, da se radi pomanjkanja denarnih sredstev tem vprašanjem ni posvečala ona skrb, ki bi bila za to potrebna. Ako pa pomislimo, da je samo Prusija 1. 1928 stavila na razpolago za sadjarstvo 3.8 milj. Din moremo spoznati, kako sodijo o pomenu tega pokreta vladni krogi. Do sedaj je bilo v Nemčiji precejšenih 5% vseh sadnih dreves z namenom, da se zmanjša število vrst in da bodo ostale le še najboljše in najrodovitnejše. Za učitelje ljudskih šol so bili osnovani posebni sadjarski tečaji, da bi se potom njih poglabilo med narodom zanimanje za gojenje in negovanje sadja.

Ako bodo pri nas naraščali dohodki od sadjarstva, se bo tudi povečalo zanimanje za izboljšanje kakovosti in povečano skrb sadnega drevja in primerno negovanje zrelega sadja.

Stanje Narodne banke

Pravkar objavljeni izkaz o stanju Narodne banke z dne 22. avgusta kaže v primeri z izkazom za 15. avgust tele izpremembe:

V podlagi je devizni zaklad padel za 10,4 na 206,3 milij., ravnatoka devize izven podlage za 5,8 na 80,7 milij. Din. Nasprotno pa so v podlagi narasle valute za 0,9 na 2,0 milij. Skupno je podlaga padla za 9,5 na 197,1 milij. Din. Vsota kovanege srebra in drobiža se je povečala za 5,0 na 126,34 milij. Din.

Med posojili je padel eskont za 1,6 na 2036,25 milij., dočim je lombard narasel za 0,3 na 355,5 milij. Prejšnji predjudni državi so povečani za 0,3 na 1808,5 milij.

V pasivih je obtok bankovec padel za 52,7 na 474,4 milij. Med obveznostmi po vidu so državne terjatve padle za 14,4 na 8,6, nasprotno pa so narasli žiroračuni za 4,65 na 451,5 milij., računni državnih gospodarskih podjetij pa za 39,5 na 251,8 milij. Skupno so obveznosti po vidu narasle za 29,7 na 711,9 milij. Poleg tega so se razna pasiva povečala za 17,7 na 210,5. Skupna vsota obtoka in obveznosti po vidu se je zmanjšala za 23,0 milij. na 545,2 milij. zaradi tega je neznatno manjše tudi kritje in sicer smo od 15. do 22. t. m. zabeležili padec kritja od 36,13 na 36,11%, dočim je nasprotno samo zlato kritje naraslo od 32,16 na 32,29%.

Bilanca drž. Hipotekarne banke

Glavne postavke bilance Državne hipotekarne banke za 31. julij so bile naslednje (vse v milijonih Din, v oklepajih postavke za 30. junij 1932):

Aktiva: blagajna 8,6 (16,6), žiroračun pri Narodni banki in poštni hranilnici 46,7 (67,5), blagajniški zapisi Narodne banke 33,0 (6,0), posojila: hipotekarna 2289,6 (2297,85), komunalna 544,8 (545,8), menično hipotekarna 49,1 (50,1), vodnim zadržam 767 (76,8), lombardna 126,0 (122,7), domače menice 129,6 (124,7), nepremičnine 130,85 (127,4), tek. rač. fin. min. časasno posojilo 175,0 (105,0), drž. pos. iz 1929 in 1930 113,4 (106,5), akt. tek. račun 78,4 (74,74), efekti 101,24 (101,1), efekti fondov 78,7 (78,8), razna aktiva 227,7 (196,2), kavcije itd. 377,0 (355,84), pasiva: samostojni fond 119,4 (113,9), fond in glavnice javnih ustanov 1233,9 (1247,0), hranilne vloge 733,5 (707,7), rezervni in drugi fond 192,15 (92,15), založnice in obveznice 837,55 (837,55), bazelski predjudij iz leta 1929, 21,9 (21,9), iz leta 1931, 87,6 (87,6), posojilo v Bazlu 1931 27,5 (27,5), lombard pri Narodni ban-

ki 247,0 (247,0), tek. rač. fin. min. redni 0,8 (0,9), posebni 31,3 (31,3), predjudij iz leta 1918, 5,0 (5,0), tek. rač. fin. min. 35,9 (36,1), sekvester 25,9 (35,9), Batignolles 65,8 (68,1), posebna vloga po pogodbi iz leta 1929, 71,1 (71,1), pas. tek. račun 820,8 (242,1), razna pasiva 249,54 (231,7). Bilančna vsota banke je narasla od 4064,5 na 4206,6 milij. Najbolj so narasle hranilne vloge, dočim so javni fondji še padli. Med aktivni omenjamo vedno večji plasman v blagajniške zapise Narodne banke ter velik dvig državne zadolžitve (za 70 milij. Din).

Velika poravnava v Belgradu. Kakor poročajo belgradski listi, je odprto poravnalno postopanje o imovini znane stavbe tvrde Dragutina D. Sičanškega. Pri aktivah 12,9 milij. znašajo pasiva 11,2 milij. in nudi upnikom 50%.

Posetnikom jesenskega ljubljanskega velesejma od 3. do 12. septembra t. l. Uprava ljubljanskega velesejma je izdala kakor prejšnja leta tudi letos permanentne legitimacije po 30 Din. Tako legitimacija daje pravico do znižane vozine za polovično ceno. Legitimacije se dobe v vseh večjih krajih cele države, lahko pa se naroče z dopisnico tudi pri velesejskem uradu. Navodil, tiskanih v legitimaciji se je treba točno držati. Zdrava in cenena stanovanja v hotelih in privatno so posetnikom zagotovljena.

Državna sadna razstava bo v Smederevu od 25. do 29. septembra. Za kongres je dovoljena polovična vožnja.

Kako je drugod. Po vsem svetu so hranilne vloge do srede leta 1930 naraščale, deloma še 1931. Sedaj je dotok postal mirnejši in vidimo, da izkazujejo hranilne vloge v juniju letos v primeri z junijem lani zmanjšanje v Nemčiji, Madjarski, Finski, Danski in Argentini. V prvi polovici leta so hranilne vloge še padle v istih državah; v splošnem pa je letos bil zabeležen večinoma prirastek. Največji je letos prirastek na Švedskem 12,8%, Romuniji 11,2% in na Poljskem, znaten še v Bolgariji 8,2% in Franciji 4,9%.

Izravnavna davčnih dolgov in terjatev. Finančno ravnateljstvo v Ljubljani objavlja: Dobavitelji, ki imajo terjatve napram Dravski finančni direkciji v Ljubljani, obenem pa sami dolgujejo na raznih davkih, naj prijavijo z vlogo, kolikovo po tarifni postavki 1 s takso za 5 Din, da žele deloma ali v celoti poravnati davke z zapadlimi protiterjatvami. V prijavi, ki jo je nasloviti na dravsko finančno ravnateljstvo v Ljubljani, je navesti pristojno davčno upravo, številko davčnega konta, iznos plačljivega davka, datum in iznos fakture in urad ali zavod itd., za katerega se je dobava izvršila.

K zvišanju prometnega davka smo dobili v objavo sledeče vstave: »Trgovski list« od 23. t. m. in »Jutro« od 24. t. m. poročata, da je bil splošni prometni davek povisan od 1 na 2% in poleg tega uveden še poseben 10% luksuzni davek. Objava lista izjavlja: »Važno je glede tega davka določilo, na podlagjo luksuznemu davku tudi zadrage, ki so sicer prometnega davka oproščene itd.« Radi jasnosti bi bilo primerno, če bi »Trgovski list« in »Jutro« povedala, katere konzumne zadrage so tega davka oproščene? Če so mogoče tega davka oproščene obilne uradniške zadrage, potem naj nikar ne govorita o vseh konzumnih zadržah, ki prometni davek ves čas točno plačujejo. S takim poročanjem so čitatelji nepravilno obveščeni, kakor da bi konzumne zadrage ne plačevale tega davka. Toliko radi jasnosti. Naj bo konec tega slepmišljenja. — Konzumar.

Znižanje diskonta v Avstriji. Avstrijska Narodna banka je znižala diskont od 7 na 6%.

Nemški kliring. Nemčija je sklenila obračunski pogodbi z Grčijo in Bolgarijo.

Borza Denar

Danes so popustili vsi devizni tečaj, le Curih je ostal neizpremenjen.

Ljubljana, Amsterdam 2294,29—2305,65, Berlin 1353,47—1364,27, Bruselj 891,35—795,29, Curih 1108,25—1113,85, London 196,86—198,46, Newyork 567,70—570,96, Pariz 223,56—224,48, Praga 168,56—169,42, Trst 291,74—294,14.

Promet na zagrebški borzi je znašal brez kompenzacij 95.945 Din.

Curih, Pariz 20,17, London 17,79, Newyork 514,50, Bruselj 71,40, Milan 26,36, Madrid 41,40, Amsterdam 207, Berlin 122,325, Stockholm 91,40, Oslo 89,10, Kopenhagen 94,75, Sofija 3,72, Praga 15,22, Varšava 57,60, Atene 3,20, Carigrad 2,45, Bukarešta 3,05, Helsingfors 7,65.

Dunaj, Dinar notira: valuta 12,30.

Vrednostni papirji

Današnja tendenca za državne papirje je bila nekoliko slabejša, ravnatoka deloma tečaj. Promet je bil na zagrebški borzi slab: vojna škoda 200 kom. in 7% Bler 2000 dol. Delnice Priv. agr. banke so danes zopet znatno padle brez zaključkov.

Ljubljana, Vojna škoda 197 bl., 8% Bler. pos. 44,50 bl., 7% Bler. pos. 41 bl., Stavbna 40 den., Ruše 125 den.

Zagreb, Narodna banka 4145 den., Priv. agrar. banka 232—240, 7% inv. pos. 49,50 den., agrarji 25

den., vojna škoda 195—198 (196, 197), 12. 194—198, 6% begl. obv. 34,35—35, 8% Bler. pos. 44—45,50, 7% Bler. pos. 41,625—42 (41,625, 41,875, 42), 7% pos. DHB 43 den.

Belgrad, Narodna banka 4500 bl., Priv. agrar. banka 230—235 (237, 233), 7% invest. pos. 51—52 (51,50), vojna škoda 196—198 (198), 6% begl. obv. 35—35,50 (35,50), 7% pos. DHB 44 den.

Dunaj, Podon.-savsko-jadran, 56,75, Zivno 55, Aussiger Chemische 108, Alpine 10,75, Trboveljska 19,75.

Zitni trg

Za pšenico je tendenca neizpremenjena čvrsta. Tudi stara koruza je zelo čvrsta. Zanjo zahtevajo, ker ni dosti blaga 115—117, za okroglo za mletve 135, činkvanti 149—150, nadalje stane umetno sušena za oktober, november in december 72,50—75, času primerno suha za december-januar 60—62,50. Moka je v ceni in tendenci neizpremenjena, dočim stanejo debeli otrobi 85, drobnji pa 75 v Vojvodini.

Novi Sad, Vse neizpremenjeno. Tendenca mirna. Promet: 21 vagonov.

Sport

PRED ODLOČILNIMI TEKMAMI

V nedeljo bo v vseh skupinah dosežena odločitev, kdo bo sodeloval v državnem prvenstvu. V naši skupini je bilo že prošle nedelje odločeno, da sodelujeta v finalnih tekmah Viktorija in Gradjanski. V drugi skupini je siguren Hajduk, medtem ko se morata Hask in Concordia še boriti za drugo mesto. Odločila bo medsebojna tekma. V prvem srečanju je zmagala Concordia z 2:1, kakor hitro zmagata tudi v revanzi igri, potem je Concordia tretji zagrebški klub v ožjem državnem prvenstvu. Concordia igra še s Hajdukom na lastnem igrišču, toda ta igra ne more dosti vplivati na plasma, ako zmagata nad Haskom. V tretji skupini je pa situacija še bolj negotova. BSK in Slavija imata enako število točk. BSK je na boljšem, ker je njegov nedeljski nasprotnik sportni klub iz Skopja. Slavijin nasprotnik pa Jugoslavija na lastnih tleh. Skoro bi rekli, da bo BSK zmagal in sicer mora zmagati s precejšnjo razliko golov, kajti računati mora, da Slavija lahko preseneti in premaga Jugoslavijo. V tem slučaju bo odločevala o sodelovanju v državnem prvenstvu boljša gol diferenca.

Medtem, ko je situacija taka, kot smo jo zgoraj opisali v ostalih skupinah, imamo v Ljubljani tekmo, ki ne bo vplivala na plasma. Primorje je na predzadnjem mestu, Ilirija pa na zadnjem. Ta dva kluba pa odigrala svojo tekmo v letošnjem liginem tekmovanju. Zanimivost tekme je samo v tem, da se bosta skušala oba rehabilitirati pred svojimi klubskimi pristaji. Toda ta rehabilitacija ima samo lokalni pomen. Za slovenski nogomet je čisto vseeno, kdo je na zadnjem mestu. Tako slabo našega nogometa ljubljanski klubi še niso reprezentirali, Edini Maribor je bil, ki se je vsaj nekoliko postavil. Njegov nedeljski nasprotnik je Gradjanski.

Razne sportne vesti

V Zagrebu in Belgradu so vidilni klubi uganili, da so nočne tekme v poletni dobi najboljši vir dohodkov. Po dnevi radi silne vročine, ni mogoče privabiti gledalcev na igrišče. Vse hiti v kopalnice. Radi tega prirejajo tekme ponoči, ki so prav dobro obiskane. Da je pa dobiček večji, tekmujejo kar med seboj. Gradjanski je povabil Jugoslavijo v Zagreb, Jugoslavija pa Gradjanski v Belgrad. V Zagrebu je zmagala Jugoslavija, v Belgradu pa Gradjanski, torej čisto prijateljsko. Obe tekmi so igrali med tednom. Korist je bila radi tega dvojna. Pri zadnjem nastopu v Belgradu je Gradjanski sklenil zopet nočno tekmo, to pot z BSK-om, eno bodo zopet igrali v Zagrebu, drugo pa v Belgradu. Tako lahko delajo oni, ki s svojimi moštvii v prvenstvenem tekmovanju dosežejo uspehe. Naši klubi naj pa igrajo še naprej z Atletiki, Železničarji, Hermesom itd.

Državni prvak v plavanju Ilirija priredi prihodni teden v svojem kopalnici, ako bo ugodno vreme, nočno plavalno tekmo, pri kateri bo sodelovalo sportno združenje iz Karlova (KSU). Karlovačani imajo v svojih vrstah izborne plavalne moči, s katerimi pa na zadnjem prvenstvenem tekmovanju radi finančnih težkoč niso mogli nastopiti. Iliriji bodo nevaren konkurent. Nastopil bo tudi Grlic v skokih, ki bo imel na pravilni deski priložnost pokazati ali je res boljši kakor Kordelič. Oba skakalca se pripravljata za revanš. Nastopiti bosta tudi waterpolo moštvi Ilirije in KSU. Tako, da našemu občinstvu pripravljata državni prvak lepo nočno prireditev, s katero se bo odločil ljubljani za slovesen sprejem v ponedeljek zvečer.

Fotomateriji!

Vaših negativov Vam lepo in poceni napravi Povečave

fotooddelek Jugoslov. knjigarne Ljubljana

Zahtevajte cenik!

R. D. Blackmore:

Lorna Doone

Roman iz Exmoora

Gorjé mi! Še danes vam ne morem povedati, kako mi je postalo manoma vse jasno. Samo tega se spominjam, da sem se brez solze odzibal in se skrtil v temnem kotu kolarne. Toda še na misel mi ni prišlo, da bi se bil jokal. Nad menoj so se majala bruna, kakor da bi se hotela zrušiti name; jaz pa nisem želel nič drugega, kakor da bi se skrtil in ne govoril z ntkomer.

Kdaj pa kdaj mi je dospel na ušesa ženskemu ihtanju podoben glas: bili sta moja mati in sestra Anka, ki sta se jokali v tesnem objemu. Četudi sta mi bili najdražji bliji na svetu, vendarle jima nisem mogel pogledati v obraz. Šele ko sem sprevidel, da pričakujeta od mene pomoči in sta se obrnili proti meni, sem stopil k njima.

Četrto poglavje.

Brzen poset.

Dooni iz Bagworthyja so mi umorili dragega očeta, ko je v soboto večer jezdil s semnja v Porlocku domov. Z njim včer je potovalo šest sosedov, ki so bili vsi trezni kmetje, kajti moj oče se ni maral družiti z ntkomer, ki je bil izpil čez pol galona piva ali čez galon sadjevca. Razbojnik niso imeli posebnega sovraštva do njega, kajti nikoli jih ni vodil za nos in tudi ni prevzel rogovilil, ako so ropali druge.

Vsi ti kmetje so se mirno pomikali naprej, si vzajemno pomagali v potnih težavah in popevali zadovoljno cerkvene ter posvete pesmi, da so si delali pogum.

Izenada pa jim je v mesečini prestregel pot neki jezdec.

Kaj naglo so ga prepoznali po obleki in orožju, po nenavadni rasti in postavi, ki se je prikazala pred njimi v svitu večernih zvezd. Četudi je stal samo eden proti sedmim, je bilo v resnici, kakor da bi bil stal mož proti možu. Med vsemj šestimi spremljevalci mojega očeta ni bilo niti enega, ki ne bi bil potegnil izpod sukničja svojega možnička in ga ponudil Doonu.

Toda moj oče je bil vedno mnenja, da človeku, ki mu je dobro v lastnem sukničju in telovniku, ni treba posegati po tuji obleki, ali se pa mora vsaj boriti zanjo. Zato je medtem, ko so njegovi tovariši trepetajoč od strahu snemali svoje klobuke, dvignil gorjačo in pognal konja proti Doonu. Razbojnik je naglo okrenil konja in se tako umaknil udarcu, četudi ga je prosencilo, da se mu sploh uva kdo ustavlja. Smiler, ki ni bil vajen boga in se ni znal okretati drugače kakor pri plugu, je v zaletu odvihral z očetom naprej, a izobčene je medtem zaživžgal na palec in openil ostale svobodnike. Oče je potezal Smilera za vojk in poskušal pohiteti tovarišem na pomoč, toda mahoma je bil obkrožen od kake desetotice mož, ki so, nekli na konjih, nekli peš, vstali, kakor je bilo videti, izza kupa ruše. Vkljub premoči je pogumno udrlil po njih, v kolikor jih je mogel v temi razločiti. Ker je bil plečat in izredno močan in je kri v njem pošteno zavrela, niso imeli razbojnik posebno lahkega opravila z njim. S krepko pestjo je že pobil na tla kake tri ali štiri napadače, kajli v posamičnem boju se je vedno izredno odlikoval. Ostali so nato potegnili konje v stran in oče je menil, da pojde domov ko zmagalec in bo lahko pripovedoval ženi o svoiem lunaštvu.

Toda eden od napadalcev je čepel skrit za gomilo ruše. Prisloni je svojo dolgo puško k ramii in pomeril v očeta. Ne morem vam pripovedovati, kaj se je potem zgodilo. Ljudje so vedeli samo, da je prišel Smiler domov z okrvavljenim vihom, a očeta so našli drugo jutro mrtvega na barju. Njegovo z bršljanom ovito gorjačo so našli prelomljeno pod njim. Je li bil ta boj pošten, to naj presodi Bog med Dooni in menoj.

Dogodek, zaradi katerega je postala moja mati vdova, mi otroci pa sirote brez očeta, je zbujal v onih našilnih časih več žalovanja kakor pa razburjanja. Ostalo nas je troje otrok, toda nobeden od nas še ni bil poraben za delo, temveč smo bili zgolj materji v uteho, ko se je mučila za nas. Jaz sem bil najstarejši in ta zavest me je silno težila. Za menoj je bila sestra Anka, kakli dve leti mlajša od mene, pa mala Lizika.

Še preden sem se vrnil domov in ko še nisem zvedel nič o svoji žalostni izgubi — ni ga še bilo sina, ki bi bil ljubil svojega očeta bolj, kakor sem ljubil jaz svojega — je storila moja mati nekaj nadvse nenavadnega, zaradi česar so govorili vsi naši sosede, da je morala biti ob pamet. V ponedeljek jutro, ko je ležal njen mož še nepokopan na mrtvaškem odru, si je ovila lase z belo ogavnico, se zavila v črn plašč in se odpravila peš v Donsko gnezdo, ne da bi bila vprašala koga za svet.

Zgodaj popoldne je dospela do temnega, praznega vhoda, kjer ni bilo nobenih vrat, temveč sama neprodirna tema. Med nadaljnjim pripovedovanjem te povesti bom kdaj pa kdaj še omenil, kar sem pozneje tankaj sam videl, zato se ne bom mudil tukaj z opisovanjem. Zadostuje naj, da ni nihče nastavlil puške proti njej, temveč so ji samo zavezali oči, na kar je je nekdo za roko vodil naprej, ne da bi li hotel kdo kaj hudega storiti.

Mali oglasi

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; žentitovanski oglasi Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska, 3 mm visoka pelitna vrstica po Din 2*50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Službodobne

Vsaka beseda 1 Din
Spretna prodajalka
z nekaj kavcije, eventualno lahko tudi natakariča, ki je vajena v trgovini, se takoj sprejme. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv« 12.321. b

Zanesljivega slugo
samskega, s kavcijo 4000 Din v gotovini, sprejemno. Plača dobra in stanovanje. Pismene ponudbe na Terazije 15, »Evropa«, Beograd. (b)

Vajenci

Vsaka beseda 1 Din
Učenca
za soboslikarsko in pleškarsko obrt — s hrano ali nekaj plače — sprejemem. Ivo Glinšek, Rožna dolina c. XI. št. 9, Ljubljana. (v)

Trgovsko učenko
absolventinjo dveh ali treh meščanskih šol, pridno in pošteno, ki ima res veselje do trgovine, sprejemem takoj v trgovino mešanega blaga na deželi — s hrano in stanovanjem v hiši. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod značko »Učenca« št. 12.269. (v)

Čitajte in širite
»Slovenca«!

Dijaki

Vsaka beseda 1 Din
Mlajšo dijakinjo
sprejme upokojena učiteljica v svojo osterbo. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.303. (D)

Dva dijaka
boljših rodbin se sprejmeta na hrano in solčno stanovanje. Ponudbe na upravo »Slov.« Maribor, pod »Srečen dom« štev. 12328. (D)

Stanovanja

Vsaka beseda 1 Din
Stanovanja
dvo- in trisobna, v vilah pod Rožnikom, odda za takoj Realiteta pisarna, Wolfova ulica 1. (e)

Pouk

Vsaka beseda 1 Din
Konec krize
nastopi takrat, kadar si bo vsak znal pomagati v vseh težkih prilikah. Zato se pripravite in se učite trgovskih in gospodarskih ved, združništva in jezikov. To vas v najkrajšem času nauči Dopisna trgovska šola v Ljubljani, Pržakova 8. (u)

Razno

Vsaka beseda 1 Din
Doživetno oskrbo
dobi starejša gospa pri boljši rodbini kot lastna mati — proti enkratnemu plačilu po dogovoru. Lahko tudi z dežele. Dopisi pod značko »Dobri otroci« št. 12.301 na upravo »Slovenca« Ljubljana ali Maribor. (r)

Večjo vlogo
pri Ljub. kreditni banki sprejemem kot hipoteko. Ponudbe na upravo »Slov.« pod »Vknjižba na prvo mesto« št. 12331. (r)

Morje — solnce!
Omiš — Split. Hotel »Jadransko«, penzion 39 do 55 Din. (r)

Posvetva

Vsaka beseda 1 Din
Droben oglas v »Slovenca«
posvetvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da.

Stavbne parcele
na Brinju, ob Dunajski cesti, prva primerna za vsak obrat v izmeri 1308 m² po 60 Din, ostale po 51 Din; na Ježici po 20 do 30 Din. Informacije: Herman, Ježica, ali pri »Angelci«. (p)

Vila

štiristanovanjska, z vsem komfortom, 20 let davka prosta, gospodarsko poslopje s stanovanjem, 1000 kvadr. metrov vrta, napredaj v Ljubljani. Naslov pove uprava »Slovenca« pod št. 12.298. (p)

Vilo v Ljubljani
vredno 400.000 Din, menja za enako v Mariboru Realiteta pisarna, Ljubljana, Wolfova 1. (p)

Stanovanjsko hišo
blizu tramvajске proge proti St. Vidu — prodam. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.302. (p)

Vila

enonadstropna, nova, se takoj ugodno prodaja v Zg. Šiški. Naslov v upravi »Slovenca« 12.297. (p)

Parcele

poletje kolodvora v Dev. M. v Polju prodam. Naslov pove uprava »Slovenca« št. 12.299. (p)

Auto-motor

Vsaka beseda 1 Din
Harley Davidson
1200 cm³, s prikolicco — ugodno prodam ali zamenjam za manjši avto. Naslov v upravi »Slovenca« št. 12.314. (l)

Kupimo

Vsaka beseda 1 Din
Maline
in razno sadje kupuje Sadjak, Sv. Petra c. 83. k

Poltovorni avto
kupim. Lahko je tudi luksuzni, star in dobro ohranjen, znamke Ford, Chevrolet ali Fiat. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod št. 12.311. (k)

Nakup in prodaja vrec ter jute

A. Grebenc
Dunajska 36

Glasba

Vsaka beseda 1 Din
Glasovir
(Stutzflügel) naprodaj. — Cena 9000 Din. Maribor, Majstrova ul. 18-1, desno (l)

Prodamo

Vsaka beseda 1 Din
Če avto svoj stari prodajalci avtomotorja bi znebil se rad, brž kupcev ti mnogo prične Slovenčev najmanjši inserat

Konfekcija — modal
Najcenejši nakup. Anton Presker, Sv. Petra cesta št. 14, Ljubljana. (l)

Volna, svila, bombaž
stalno v bogati izbiri v vseh vrstah, za strojno pletenje in ročna dela. po najnižjih cenah pri tvrdki Karl Prelog, Ljubljana — Židovska ul. in Stari trg.

Puhasto perje
čisto, čohano po 48 Din kg, druga vrsta po 38 Din kg čisto, belo, gosje po 130 Din kg in čisti puh po 250 Din kg. Razpošiljam po poštnem povzetju. L. BROZOVIC — Zagreb, Ilica 82. Kemična čistilnica perja.

Vse čebelarke
potrebščine, konve za med, točilnice itd., obilnike za sadje, lične plitje kletke in vso železino nudi Fr. Stupica, Ljubljana, Gosposvetska cesta 1. (l)

Prst
za vrtove, presejano, črno, Vam dobavi gradbeno podjetje Anton Mavrič, Dunajska cesta 38, telefon 33-82. (l)

Lanenetrovine
in druga krmila nudi najcenej Veletrgovina šita in moka. A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Prodaj
večjo množino brinjevca, hruševca, slivovke, 40 kadi in sodov za namakanje sadja od 5—15 hl ter vinskih sodov od 5—7 hl. Zamenjam tudi za spece-rijsko blago. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 11.907. (l)

Šivalni stroj
za krpanje vrec, Cops-špulmašina, entel stroj — ugodno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 12.315. (l)

Nudim
lep domač gorenjski
oves in lečo
po najnižji ceni. Ljudevit Sirc, Kranj.

Mednarodni velesojem v Prazi

4.—11. septembra 1932

Svetovni velesojem

na katerem so zastopani

narodi in države

Znižana vožnja za brzovlake in navadne vlake

Jugoslavija 25%

Cehoslovaška 33%

Avstrija 25%

Pojasnila in legitimacije daje: ALOMA COMPANY, Aleksandrova c. 2
CEHOSLOVAŠKI KONZULAT
PUTNIK, Gajeva ulica za nebatičnikom

Dijakom srednjih šol!

Profesorji šole »Privatna nastava« nadaljujejo z izobrazbo učencev (učenek) za vse razrede.

1. Učenec(ke), ki so padli pri sprejemnem izpitu, morejo zanesljivo v teku leta položiti sprejemni izpit in izpit za 1. razred gimnazije, ne da bi izgubili leto.

2. Redni učenec(ke), ki ponavljajo razred, ki so izgubili pravico do šolanja ali ki so bili izključeni, morejo tekom enega leta dovršiti celo dva razreda in nadomestiti izgubljeni čas.

3. Oddelček za redne notranje učence(ke) sprejema v penzionat učence(ke), ki se žele redno šolati na kakšni belgrajski državni šoli. Podučujejo se iz vseh predmetov in se jim s tem zagotovi uspeh.

4. Zasebni učenec(ke), ki jim manjka gimnazijska izobrazba, morejo v kratkem času dovršiti potrebne razrede.

5. Dopisna predavanja za učence(ke), ki ne morejo ostaviti mesta svojega bivališča.

Vsak(a) učenec(ka) te šole položi izpit in dobi spričevalo iz državne gimnazije, ki ima enako vrednost, kot da bi bil učenec redno dovršil šolo. Delujejo samo kvalificirani, najbolj izobraženi profesorji in je vsakemu pridnemu učencu uspeh zagotovljen.

Šola ima izobren penzionat. Strogo nadzorstvo. Postopajo z njimi kot stari. Cene ugodne.

Podrobna pojasnila in vpisovanje:

M. Popović, Njegoševa ul. 29, Beograd Tel. 21-601

Brez posebnega uznanila

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancem naznanjamo tužno vest, da nam je umrla danes naša ljubljena mati, oziroma stara mati, teča in tačča, gospa

Marija Dagarin

posestnica

po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili svete vere. Pogreb blagopokojne se bo vršil v soboto ob 7 zjutraj iz hiše žalosti na pokopališče v Škofji Loki.

Maše zadušnice se bodo brale v frančiškanski cerkvi. Puštal. dne 25. avgusta 1932.

Matej, Peter, Jernej, Jaka, Stefan, sinovi. Marija por. Jamnik, hči — in ostalo sorodstvo.

Pogrebni zavod Šoštanj

Rodbina Trobej naznanja vsem sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je njih ljubljene soproge, oče, stric, stari oče in svaki, gospod

Alozij Trobej

šolski upravitelj v pokoju, star 71 let, častni občan mestne občine Šoštanj in občine Sv. Ilj pri Velenju, odlikovan z redom sv. Save IV. stopnje itd.

dne 25. t. m. ob 5 po dolgi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti, mirno v Gospodu zaspal.
Pogreb nepozabnega se bo vršil v soboto, dne 27. t. m. ob 16 izpred hiše žalosti na pokopališče Sv. Mihaela pri Šoštanju. Z neizmerno ljubeznijo se bomo tudi po njegovi smrti spominjali tega zlatega srca, kar naj večno spanje lajša. Sv. maša zadušnica se bo darovala dne 28. t. m.

Šoštanj, dne 25. avgusta 1932.

Cecilija Trobej roj. Kotnik, soproga. Marica, Cilka, Slavko, Joži, otroci. Ema Trobej, snaha. Erika, vnukinja, in ostali sorodniki.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorodnikom in prijateljem, da je danes, dne 25. avgusta dopoldne po daljši bolezni, v 82. letu pogosto pokrepčan s svetimi zakramenti, v Gospodu za večno zaspal naš iskreno ljubljene oče, tast, oče, stari oče in stric, gospod

Franc Kmecl

hišni posestnik in krojaški mojster.

Pogreb bo v soboto, dne 27. avgusta ob 4 popoldne iz hiše žalosti Gubčeva ulica št. 2.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v ponedeljek, dne 29. avgusta ob 7 zjutraj v cerkvi sv. Danijela. Dražega pokojnika priporočamo v molitve.

Celje, dne 25. avgusta 1932.

Marija Jagodič roj. Kmecl, hči. Josip Jagodič, zet. Vida, Boris, Marjan, Zdenko, Marijica, vnuki.

Potrta neizmerna žalosti naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pre-tužno vest, da je moj iskrenoljubljeni in skrbni soprog, brat, stric in svaki, gospod

KIHSOVIC ALBERT

uradnik drž. železnice

dne 25. t. m. ob pol 8 zjutraj, po dolgem, mukepolnem trpljenju, previden s tolažili svete vere, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb blagega pokojnika bo v soboto, dne 27. avgusta 1932 ob 2 popoldne od doma žalosti Podjunska ulica št. 21 na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 25. avgusta 1932.

Ana Kihsovic roj. Ribnikar, soproga
in ostalo sorodstvo.

Ljudska posojilnica v Celju javlja tužno vest, da je nje soustanovitelj in član načelstva, gospod

FRANC KMECL

hišni posestnik

dne 25. avgusta umrl. Pogreb se bo vršil v soboto, dne 27. avgusta ob 4 popoldne na okoliško pokopališče.

Naj počiva v miru blaga duša!

Celje, dne 25. avgusta 1932.

LJUDSKA POSOJILNICA
V CELJU.